95 Bani

Biblioteca Socec

Scriitori Români

POEZII POPULARE
ALE ROMÂNILOR

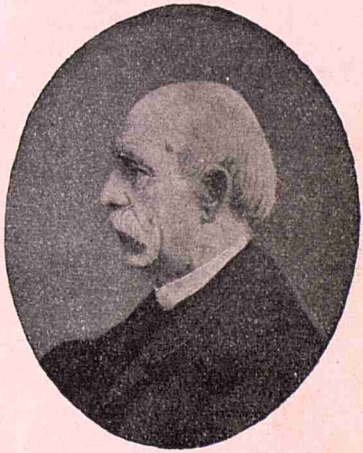

PARTEA II:

DOINE ŞI HORE

ADUNATE ŞI INTOCMITE DE

VASILE ALECSANDRI

BIBLIOTECA ACADEMIEI ROMÂNE

BUCUREŞTI
Editura Librăriei SOCEC & Co., Societate anonimă
1908

570.2.1909

www.dacoromanica.ro

POEZI POPULARE

ALE ROMÂNILOR

PARTEA II:

DOINE ŞI HORE

ADUNATE ŞI ÎNTOCMITE

DE

VASILE ALECSANDRI

BUCUREŞTI

EDITURA LIBRARIEI SOCEC & COMP.

SOCIETATE ANONIMĂ

1908

www.dacoromanica.ro

DOINE.

www.dacoromanica.ro

I

DOINA

Doină, doină, cântic dulce!
Când te-aud, nu m'aş mai [duce.
Doină, doină, viers cu foc!
Când răsuni, eu stau în loc.
Bate vânt de primăvară,
Eu cânt doina pe afară,
De mă 'ngân cu florile
Şi privighetorile.
Vine iarna viscoloasă,
Eu cânt doina 'nchis în casă
De-mi mai mângâi zilele,
Zilele şi nopţile.
Frunza 'n codru cât învie,
Doina cânt de voinicie.
Cade frunza jos în vale,
Eu cânt doina cea de jale.
Doina zic, doina suspin,
Tot cu doina mă mai [ţin.
Doina cânt, doina şoptesc,
Tot cu doina vieţuesc!

NOTE

Doinele sunt cântice de iubire, de jale şi de dor, plângeri duioase a inimii Românului, în toate împrejurările vieţii sale.

Un muzic de mare talent, D-l Henri Erlich, care a locuit câţiva ani în România, şi a publicat un album de arii româneşti, zice în precuvântarea acelui album:

„Naţionalitatea Românilor se arată curată şi necontestabilă, atât în limba şi datinele lor, cât şi chiar în muzica lor deosebită de oricare alta. Negreşit ariile româneşti vor pă-

www.dacoromanica.ro

reà foarte curioase poporelor Occidentului, pentru melodia lor cu totul originală şi câte odată putem zice sălbatică, şi pentru companiamentul lor ce cuprinde uneori acordurile cele mai capricioase, cele mai bizare, şi alte ori foarte simple şi monotone. Ele au însă o expresie de melancolie dulce şi dureroasă chiar. Sunt mai cu seamă unele pasage misterioase, care fac să se prezinte dorinţi înfocate şi ascunse în fundul inimii, şi care se manifestă printr'un soiu de plânset melodic. Aceste sunt ariile doinelor ; cât pentru acele de dant, horele, ele răsună cu o veselie nebunatică, zgomotoasă, cu acea veselie la care omul nenorocit se dedă în momentele sale de uitare şi de plăcere".

Vezi articolul intitulat *melodiile româneşti* în „România literară", foae publicată în Iaşi, în anul 1855.

Doinele dela numărul I până la numărul XXXIII sunt din Moldova.

Acele dela numarul XXXIII până la numarul LVI sunt din Valahia.

Acele dela numărul LVI până la numarul LXXX sunt din Ardeal.

Unele doine port şi numele de cântice *voiniceşti* în Moldova, *olteneşti* în Valahia şi *haiduceşti* în Ardeal.

II

LUNCA ŢIPĂ, LUNCA ZBIARĂ

Lunca ţipă, lunca zbiară
Pentru'un pui de căprioară.
Vai de biata inimioară
Ca şi lunca, geme zbiară,
Pentru-o puică bălăioară.
Frunza creşte, frunza cade,
Căprioara nu-o mai roade.
Vai de mine! ce m'oiu face?
Doiu 'n sufletul meu zace
S'inimioara-mi nu mai tace!
Inimă, fii răbdătoare
Ca pământul sub picioare,
Pân' ce puica bălăioară
S'o întoarce în luncă iară
Cu cel puiu de căprioară.

www.dacoromanica.ro

III

URÂTUL

Of! urât, urât, urât!
Boală făr' de crezământ!
De te-ai duce 'n codri, duce,
Ursu 'n labe-i să te-apuce!
Urâtul din ce se face?
Din omul care nu-ți place.

Urâtul din ce-i făcut?
Din omul care-i tăcut.
Cine-au scornit urâtul,
Nu-l înghiță pământul!
Că mie, de mult urât,
Sufletu-mi s'au amărât!

IV

CÂNTICUL RĂZEȘULUI

Frunză verde de cireș;
Lung e drumul pân' la Iești,
Lung e drumul și bătut
Din Siret și pân' în Prut!
Nu-i bătut de car cu boi,
Și-i bătut tot de nevoi
Și de păcatele mele,
Cele multe, cele grele!
Ard'o focul răzeșie! [1]
Eu chiteam că-i boerie
Și-i nnmai o sărăcie!
Pentru-o palmă de pământ
Zilele mi-am dat în vânt.
Ani întregi m'am judecat
Și nimic n'am câștigat!
Eu umblam la judecată,
Copii-mi plângeau pe vatră,
Nevasta-mi zăcea lăsată;
Dare-ar Domnul Dumnezeu
Să fie pe gândul meu!
Lăsa-m'oiu de răzeșie,
Să apuc în haiducie,
Ca să-mi fac sfânta [dreptate
Cu cea ghioagă de pe spate.
Să-mi aleg judecători
Cei stejari nestrâmbători!

NOTE

[1] *Ard'o focul răzeșie.*—Nenorocita clasa a răzeșilor, printre cari se găsesc coboritorii celor mai mari familii din vechime, au avut mult a suferi sub domnia lui Mihail Sturdza, de răpirea boerilor vecini cu moșiile lor. Mulți din acei mici proprietari au preferat a se desface de pământurile lor și a deveni clăcași, pentru ca să scape de prigoniri.

www.dacoromanica.ro

V

CÀNTICUI PLUGARULUI

Arde-te-ar focul pământ
Şi te-ar bate Domnul sfânt!
Căci îmi eşti duşman cum-
[plit!
Ce-am semănat n'au eşit.
Semănat-am grâu de vară,
Au eşit numai negară.
Semănat-am orz, ovăz,
Au eşit mohor de şes,
Semănat-am popuşoiu,
Au eşit iarbă 'n fuşoiu.
Stau în câmp şi mă gân-
[desc,
Cu ce o să vieţuesc?
N'am leţcae la chimir,
Să mă pot plătì de bir
Şi de foi şi de soldat,
Şi de Iuda blestemat. [1]
Vai ş'amar de biet Român
Când e Domnul rău stăpân!
N'are loc în ţara lui
Şi-i ca pleava câmpului!

NOTE

[1] *Şi dè Iuda blestemat.* — In toate satele Moldovii, crâşmele sunt ţinute de Evrei, carii, ca nişte lipitori, sug avuţiile ţăranilor, îndemnându-i la beţie.

VI

CÀNTICUL CĂLUGĂRULUI

Arză-te focul pădure
Ş'ai căd'à sub o secure!
Arde-ar lemnele din tine
Cum arde inima 'n mine,
Să-mi fac drum pân' la
[vecine,
Şi de sus, din mânăstire,
Unde zac în părăsire,
Se văd cârduri de copile
Care mă sfârşesc de zile,
Şi să văd pe draga mea
Care m'am iubit cu ea,
In copilăria mea.
N'ar aveà loc în pământ,
Şi l-ar bate Domnul sfânt,
Cine m'au călugărit,
Şi de ea m'au despărţit,
Eu n'am fost de pustnicie,
Căci am fost de voinicie,
Nici am fost de mânăstire

www.dacoromanica.ro

Ci de lemne cu iubire,
Că mă 'nchin pe la icoane
Cu ochii pe la cucoane,
Şi cetesc, întorc la file
Cu ochii pe la copile.

Unde văd o fată mare
Rasa-mi tremură'n spinare;
Unde văd puicuţa mea,
Zboară sufletu-mi la ea
Ca roiul la floricea!

VII

NEVASTA TÂLHARULUI

Fost-am eu la părinţi una,
Precum e în ceruri luna,
De părinţii mei iubită
Şi de dânşii potrivită
Cu luna, cu stelele,
Salba cu mărgelele,
Grădina cu florile
Şi ziua cu zorile.
Ei pământul au umblat,
Să-mi găsească un bărbat.
Bărbăţelul ce mi-au dat
Erà tânăr şi bogat;
Aveà bani, aveà inele,
De-mi umpleà mâna cu ele,
Dar vezi, frate, ce păcat!

Erà toate de furat;
Nu trecù chiar săptămâna
Şi pe el puseră mâna
Şi la ocnă-l înfundară
Şi cu lacrămi mă lăsară.
De cât m'aş fi măritat,
Mai bine 'n foc m'aş fi dat,
C'am rămas cu rod în sân
Şi nu-i rod de bun Român,
Ci e rod de om mişel!
Sărăcuţ, amar de el!
De-ar fi fost el un viteaz,
Nu mi-ar fi aşa necaz,
Dar a fost un biet tâlhar
Şi de-aceea mi-e amar!

VIII

COPILA MURIND

Cântă pasărea pe-o floare
Pentru-o fată care moare,
Cântă păsăruica 'n spin,
Copila scoate venin.
Cântă păsăruica 'n salce,
Copila de moarte zace,
Cântă păsăruica 'n poartă,
Copiliţa dulce-i moartă!

Ah! amar sufletul meu,
Tu plângeai de dor mereu
Şi pe floare şi pe spin
Şi pe poarta lui Marin.
Ah! amar sufletul meu!
Ieşi curând să mor şi eu,
Să mă duc la cel mormânt,
Să mă prefac în pământ!

www.dacoromanica.ro

IX

FLORICICA

Frunză verde de alună,
Mă dusei noaptea pe lună,
Să găsesc o floricică,
Care mult inima-mi strică,
Și s'o 'ntreb, de ce 'n grădină,
Pleacă fruntea și suspină?
„Eu mă plec, floarea-mi răspunde,
Căci o jale mă pătrunde,
Arde sufletu-mi și geme,
Căci mă trec fără de vreme.
Trei zile sunt înflorită,
Ș'apoi cad de vânt pălită;
De-abiă cresc și mă fac floare,
Abiă mă 'ncălzesc la soare
Și pe mine cade 'ndată
Umbră neagră 'ntunecată,
In cât nimeni nu mă vede,
Floare sunt, orî iarbă verde."

X

PRUTUL

Prutule, râu blestemat![1]
Face-te-ai adânc și lat,
Ca potopul tulburat!
Mal cu mal nu se zărească,
Glas cu glas nu se lovească,
Ochi cu ochi nu se ajungă
Pe-a ta pânză cât de lungă!
Lăcustele când or trece,
La ist mal să se înece!
Holerile când or trece,
Pe la mijloc să se 'nece!
Dușmanii țării de-or trece,
La cel mal să se înece.
Iar tu 'n valurile tale
Să-i tot duci, să-i duci la vale
Pân la Dunăre cea mare,
Pân' în Dunărea și 'n mare!

NOTE

[1] *Prutule, râu blestemat.* — Inainte de luarea Basarabiei de Muscalî, cânticul ziceà: Nistrule, râu blestemat, fiindcă toate relele veneau de peste Nistru.

www.dacoromanica.ro

XI

BOBII

Trage, mîndro, cu bobii [1]
Nu-ţi mai lăcrimă ochii.
De-a cădeà bobii în zece,
Să ştii că dorul nu-mi trece.
De-or cădeà bobii în opt,
Să ştii că mi-e dor de tot.
De-or cădeà bobii în cinci,
Să ştii că eu sunt pe-aici.
De-or cădeà bobii în doi,
Să ştii că sosesc la voi,
Să ne iubim amândoi.
Iar de-a mai remâneà un,
Să ştii că eu vin nebun,
Pe-o prăjină de alun. [2]

NOTE

Trage, mândro, cu bobii. — A trage în 41 de bobi este un obiceiu foarte răspândit la Românî. Bobii prevestesc viitorul fetelor şi al flăcăilor, şi când, după deosebitele împarţeli în zece grămezi, şi în opt, şi în cinci, şi în trei, rămâne unul pe din afară, *bobul sositor*, atunci negreşit persoana dorită vine, dorul se împlineşte

Babele prin sate sunt foarte dibace în tragerea bobilor pe sită. Mai sunt însă şi Ţigânce vrăjitoare, care se poartă din loc în loc şi spun sorţii cu oglinda sau cu cercetarea palmei dela mâna dreaptă.

Românii, ca şi strămoşii lor, au mare plecare a crede în presagiuri, şi păstrează încă unele din obiceiurile antice, atingătoare de aflarea soartei.

Pe timpul Romanilor, amorezii mai cu deosebire, dà o mare însemnătate unor crederi copilăreşti. Lucrurile cele mai nedemne de băgăt în seamă le umpleà inimile de bucurii sau de descurajare. De pildă pocneau în mâini foi de trandafir sau de mac, sau de alun, şi daca foaia plesneà cu vuet, mulţumirea lor erà mare, căci ei considerà pocnitul frunzelor de bun augur. Flăcaii Români de astăzi au încă obiceiul de a face să plesnească în palme frunze de alun.

In vechime, amorezii cercà iară să facă a sări până în podul casei, sâmburi de măr, strângându-i între degete. Sâmburii de măr, curăţiţi de coajă, serveau la părinţii noştri. ca

www.dacoromanica.ro

un mijloc de galanterie către dame. La mese mari boerii presentau cucoanelor sâmburi de măr pe vârfurile cuţitelor.

Romanii vechi considerau ca presagiuri de fericire scânteirea lampelor sau a frunzelor de laur în foc. Unele mişcări ale trupului erau observate cu o luare aminte serioasă. Palpitările de inima treceau ca semne de trădare. Baterea ochiului şi a sprâncenei drepte vesteau a bine ; însă amorţirea degetului celui mic şi a degetului celui gros dela mâna dreaptă erau semne spăimântatoare.

Ţiuirea urechilor, caşi sughiţul din zilele noastre, însemnà că pomeneà cinevà de dânşii.

Iar mai ales stranutatul aveà o importanţă nemărginită în ideile lor. Ei credeau ca amorul strănutà când vroià să le înştiinţeze îndeplinirea dorinţelor. Catul, pentru ca sa exprime fericirea statornică a doi tineri însuraţi, zice că amorul le-au strănutat în dreapta şi în stânga. Properţiu ca să arate că amorul înzestrase pe Cyntia cu toate darurile, o întrebă dacă acel zeu a strănutat când ea s'a născut ?

Când amorezii erau îngrijiţi unii de alţii, ei puneà sa le traga în sorţi cu nişte mici tablete, pe care se găseau scrise oarecare litere. Tabletele se aruncà într'o urnă, urna se scuturà, se răsturnà, şi aşezarea literîlor căzute compuneà un răspuns coprinzător de secretele viitorului. Tragerea acelor sorţi se faceà de către copiii ee stà pe pieţele publice din Roma şi din celelalte oraşe romane.

Romanii credeau şi 'n puterea farmecilor. Adeseori o amoreza lăsată de iubitul ei, întrebuinţà farmeci pentru ca sa-l întoarne iar la picioarele ei. Afară de descânteci, a fabricà doua papuşele, una de ceară şi alta de lut, şi le apropià de foc. Cea dintâi se topeà, cealalta se întăreà ; astfel dar trebuià să se topească inima necredinciosului pentru amoreza. Damele romane credeà iara, ca la caz de necredinţă către bărbaţii lor, Dumnezeul Olimpului, pentru ca sa le pedepsească, faceà sa le iasă noiţi pe unghii, sau puşchele pe limbă. La Romăncele noastre noiţele făgăduesc prezenturi, şi puşchelele nu mai au nici o relaţie cu necredinţa.

[2] *Pe-o prăjină de alun.* — Vezi nota 1 din balada Cucul şi Turturica. Vol. I).

www.dacoromanica.ro

XII

LENA

Frunză verde salbă moale,
Apucai pe drum la vale
Ș'ajunseiu pe Lena 'n cale.
Eu călare, ea pe jos,
Cu gherdan de flori frumos
Și cercei lungi de mărgele,
Să tragă ochii la ele.
Calea mândrei aținui
O floricică de-i cerui.
Ceruiu floarea sânului
Ea 'mi dă floarea Crinului.
Cerui floarea din guriță
Ea-mi dă floarea garofiță.
Cerui apă din izvor,
Ea mi-o tulbură cu dor.
Cerui apă neatinsă,
Ea mi-o dă cu dor aprinsă.
Cât am dat de-o am băut,
Lena alta mi-au părut,
Mi-au părut un toporaș,
Răcorit de-un isvoraș.
De pe cal mă detei jos,
Să iau floarea s'o miros,
Ea s'au prefăcut pe loc
Intr'un fluturel de foc.
Vrui să-l prind, el a zburat.
Vrui să beau, apa-au [secat.
Vai de mine, ce păcat!
Lena că m'au fărmecat!
Fire-ai, Leno, blăstemată.
De-a mea minte tulburată!
Să ajungi un negru nor,
Ca să ploi lacrimi de dor!

XIII

SORA CONTRABANDIERULUI

Frunză verde de grenate,
Am avut un Toader frate,
Ș'au trecut în ceea parte,
Cu trei tencurele 'n spate.
Iar Cazacii l-au zărit,
L-au zărit, l-au urmărit
Și l-au prins și l-au legat
Și 'n carantină l-au dat,
De mi-l țin jos resturnat,
Nebăut și nemâncat!
Legături i-au pus de in,
Ca să-l ducă la Hotin
Și să-l judece ruseşte
Și să-l bată căzăceşte!
Bate vântul de la Prut,
Inimioara mi s'au rupt.

www.dacoromanica.ro

Bate vântul despre zori
Şi mă umple de fiori.
Bate vântu 'n miez de noapte
Şi-mi tot pare c'aud şoapte:
„De cât m'ar băgà la oaste,
Mai bine-aş zace pe coaste,
De cât în oastea rusească,
Mai bine 'n cea românească.
Domnică, drăguţa mea,
Mult bine-mi erà la ea
Că-mi aşterneà la răcoare
Şi mă 'ntrebà ce mă doare.
Vai! Român de capul tău,
Cum te ajunse ceasul rău, [2]
Şi n'avuşi măcar un frate,
Ca să-ţi cate de dreptate.
Să umble cu cărţile,
Să-ţi scoată dreptăţile.
Dă, Domnico, pe murgul,
De-mi deschide butucul.
Dă-ţi, Domnico, rochiţa,
De-mi deschide temniţa.
Dă şi carul cu doi boi,
De mă scapă de nevoi,
Şi vîn' soro, să mă vezi,
Cum îmi frâng trupu 'n obezi,
Să tot plângi şi să nu crezi!"
Frunză verde de grenate,
Căci m'aş duce 'n ceea parte,
Să mai văd pe bietul frate!
Da's o biată fată mare,
Şi la lume n'am crezare,
Ci am numai ochi de plâns
Şun suflet de dor aprins.[1]

NOTE

[1] *Sora Contrabandierului.*—Aceasta doină este compusă de o tânără ţărancă, anume Domnica, din satul Crăinicenii.

[2] *Cum te-ajunse ceasul rău.* — Vezi nota 3, din balada Mioriţei şi balada intitulată *Ceasul rău* din Doine şi Lăcrămioare.

XIV

STRAINUL

Frunză verde rozmarin,
Rău e de voinic străin!
Numai luna că-l iubeşte
Şi soarele-l încălzeşte.
Trece 'n jos, se duce 'n sus
Nime nu'i dă un răspuns,
Nici îi zice: bun ajuns!
Sue 'n deal, coboară 'n vale,

www.dacoromanica.ro

Nici o mândră nu-i stă 'n [cale,
Trece sate 'n curmeziș
Și dumbrăvile 'n lungiș,
Vede o mândră fetișoară
Ca un puiu de căprioară.

El îi zice: Dragă, stă!
Ea în lături tot se dă.
El îi zice: Vină 'n coace,
Ea-i răspunde: N'am ce [face.

XV

COPILA

Taci, bădică, nu mai spune
Că n'avem suflete bune,
C'asta-i țara ospeției,
Țara dulce-a veseliei.
Taci, bădică, nu mai zice
Că noroc nu e pe-aice,
C'a veni luna lui Maiu
De te-i crede chiar în raiu.
Iar de-i vrea să mi te 'nsori
Să ne facem soțiori,

Da-ți-oiu dulce sărutat
Și dulci poame de mâncat.
Două mere 'n umbră coapte,
Cu izvoare dulci de lapte,
Care soare n'au văzut
Și vântul nu le-au bătut.
Rotunzele amândouă
Și spălate tot cu rouă,
Tot cu rouă de pe flori,
Culea-să la cântători.

XVI

PUICA BĂLĂIOARĂ

Frunză verde sălcioară,
Puiculiță bălăioară,
Tu n'ai tată, eu n'am [mamă,
Amândoi suntem de-o [seamă.
Tu n'ai frați, eu n'am su- [rori,
Amândoi ca doi bujori.
Vină, vină, puiculiță,
De m'adapă cu-o guriță.
Vin' că dorul mă omoară
Și mă ard ca o pară.
Vai de mine! n'am crezare;
Puica-mi zice 'n gura mare:
„Omorî-te-ar dorul meu
Că tu ești viclean și rău,
Și tu vrei a mă 'nșelă,
Iar nu a mă luă".

www.dacoromanica.ro

XVII

DORUL

Frunză verde mărăcine,
Nimic se prinde de mine!
De când dorul m'au lovit,
Mințile mi-au rătăcit;
De când dorul m'au cuprins
Sufletul mi s'au aprins!
S ui în deal, cobor în vale
Și-mi pierd ziua tot pe cale;
Valea sui, dealul cobor,
Imi trec viața tot cu dor.
Puiculiță, floare 'n gură!
Când te văd în bătătură
Imi uit plugu 'n arătură,
Sapa 'nfiptă 'n curătură,
Și las boii ca să pască,
Plugul să se rugineasscă,
Și sapa să putrezească.
Alei! puico, dac'ai vrà,
Patru pluguri aşi durà,
Țara 'ntreagă aș arà.
Graiul dulce de muiere,
Varsă 'n suflet mângâiere
Și dă omului putere,
Ca să facă tot pe vrere.
Dar nu vrei, sărman de eu!
Și eu mor de dorul tău!

XVIII

DRAGOSTELE

Alelei! amar de mine,
Frățioare Constantine!
Rele sunt frigurile,
Mai rele's dragostele!
Frigurile te răcesc,
Dragostele te-amețesc
Și te-aprind, te scot din minte
Și te-ajung cu dor ferbinte.
Vai de mine! ce păcat
Ele că m'au fărmecat
Și 'n trei zile m'au uscat,
M'au uscat, m'au veștejit
Ca stejarul înfrunzit,
Când de brumă e atins,
Sau de foc mare cuprins.
Alei! dragă frățioare,
Mă trec ca roua din floare
Și ca spuma de pe mare
Când le soarbe mândrul soare
Fă-mi o groapă la răcoare,
Că inima rău mă doare.

www.dacoromanica.ro

XIX

CUCUL

Frunză verde de pelin.
Ce-mi eşti, cucule, hain,
De cânţi vara 'n jumătate,
Ş'apoi zbori în altă parte?
Cuculeţ, pasăre sură!
Muşca-ţi-aş limba din gură,
Cânticul să nu-ţi mai zici,
Nici să mai colinzi pe-aici.
Vara vii, vara te duci,
Când îs dragostele dulci.
Cântă-mi mie încă-o dată,
Că mi-e mintea tulburată.
Cântă 'n dreapta mea cu [foc[1],
Să am parte de noroc.
Cântă 'n faţa mea cu drag,
Că ţi-oîu dà frunze de fag,
Să nu mai fii tot pribeag.

NOTE

[1] *Cântă 'n dreapta mea cu foc.* — Vezi nota din balada Cucul şi turturica.

XX

PLÂNGEREA ŢARII

Frunză verde de negară,
Vai! sărmană biată ţară,
Cum te-ajunse focul iară!
Ruşii vin te calicesc,
Nemţii te batjocoresc,
Şi ciocoii te hulesc!
Nu mi-e ciudă de străini,
Cât de pământeni haini,
Că tu dragă, le-ai fost mumă
Şi ei singuri te sugrumă!
Nu mi-e ciudă de Muscali,
Nici de Nemţii bochâncari[1],
Cât mi-e ciudă de ciocoi,
Că te lasă la nevoi,
De ţipă sufletu 'n noi.
Frunză verde de neghină,
Vai ş'amar de-a ta grădină,
Cea grădină cu flori plină!
Cum o calcă, cum o strică
Nişte iezme fără frică!
Cum îi zmulge florile
Şi-i pradă rodurile!
Frunză verde de mohor,
Vai de sânu-ţi plin de dor!

www.dacoromanica.ro

Cât e el de hrănitor
Şi la iepe căzăceşti,
Şi la câini flămânzi nemţeşti,
Şi la pilafgii turceşti,
Şi la râme ciocoieşti!
Sărăcuţ de maica mea,
Cui o fi milă de ea?
Sărăcuţ de locul meu,
Când l-a scăpà Dumnezeu?
Hai, copii, la cei stejari,
Să tăiem niscaiva pari,
Ţara să ne-o ţărcuim
Şi de iezme s'o ferim!

NOTE

[1] *Nici de Nemţii bochâncari.* — Poreclă data soldaţilor Austriaci care au ocupat Principatele-Unite în timpul războiului dela Crîm, şi care erau încălţaţi cu botine groase sau bochânci.

XXI

CALAREŢUL

Din Siret şi până 'n Prut
Murgul apă n'a băut,
Iarbă verde n'a păscut;
De-a păscut în câmp vreo dată,
A păscut iarbă uscată
Ş'a băut apă din baltă,
Cu glod negru-amestecată.
Ţiu, ţiu ţiu, murgule, zboară
Pân' la verde dumbrăvioară,
S'ajungem încă cu soare,
La Florica, dulce floare,
Că m'aşteaptă cu mâncare
Şi cu dulce sărutare.
Ţiu, ţiu ţiu, murguţul meu,
Fugi în zbor ca dorul meu,
Că eu, frate, bine-ţi vreu.
Calcă, murgule, lupeşte
Şi te-aşterne iepureşte,
Că zăresc în bătătură
Mândra mea cu miere 'n gură,
Să-mi dea mie flori din sân,
Să-ţi dea ţie braţ de fâu.

www.dacoromanica.ro

XXII

FÂNTÂNA CU DOI BRAZI

La fântâna cu doi brazi
Am ucis doi Unguri fraţi,
Pentru-o puică Ungu-
[reancă,
Care nu-mi erà duşmancă,
O copilă din hotar,
Fată de boer Maghiar.
La fântână ea cum stà,
Braţe albe şi-arătà.
Eu pe loc mă fermecai
Braţele-i le sărutai,
Şi copila se plecà,
Şi pe braţe-i mă culcà,
Iar cei fraţi cam tinerei
S'aprinseră ca doi zmei,
Şi de mine se legară,
Şi pe mine s'aruncară.
Eu măciuc'am ridicat,
Pe-amândoi i-am şi culcat,
Şi sub brazi i-am îngropat,
La crucile drumului,
La răcoarea vântului;
Şi la cap şi la picioare
Le-am pus flori de lăcră-
[mioare,
Câte fete-or trece-'n cale,
Să le plângă-amar de jale.

XXIII

CIOCOIUL

Frunză verde baraboi,
Mă 'ntâlnii cu un ciocoi:
„Bună cale, măi Române,
— Mulţumim, ciocoi de
[câne,
— Măi, mojice, tu eşti beat.
— Latră, ciocoi gulerat,
Că eu astăzi n'am mâncat.
— Măi, mojice, mojic rău,
Las' că mi te-oiu drege eu
Când o veni birul greu.
—Alelei! pui de ciocoi!
De te-aş prinde la zăvoi,
Să-ţi dau măciuci, să te
[moi,
De piele să te despoi,
Ca să 'mbrac cu pielea ta
Pistoalele şi flinta,
Vântul să nu le pălească,
Ploi să nu le rugineasca,
Ochiul să nu le zărească.

www.dacoromanica.ro

XXIV

CORBUL

Corbi, corbi, frăţioare!
Ce tot croncănești la soare?
Ori ți-e foame, ori ți-e sete,
Ori ți-e dor de codru verde?
—Și mi-e foame, și mi-e sete
Și mi-e dor de codru verde.

Aș mâncà inimi din sân
Ș'aș beà sânge de păgân;
Aș mâncà rărunchi de cal
Ș'aș beà sânge de Muscal;
Aș mâncà foi de stejar
Ș'aș beà sânge de Tătar;
Aș mâncà faguri de roi
Ș'aș beà sânge de ciocoi.

XXV

CODRUL

Arde-mi-te-ai codri des!
Văd bine că s'au ales
Din tine să nu mai ies!
Am intrat făr' de mustață,
Ș'acum arunc cărunteață.
Am intrat pui de Român,
Ș'am ajuns moșneag bătrân!
Alei! codri blestemat!
Mă ții de tine legat,

Și eu mult m'am săturat
A trăi tot depărtat
Și de lume înstrăinat.
Căprioară surioară,
Dor de lume mă omoară,
Roade poala codrului,
Să-mi văd fața dorului,
Și să merg la mândra mea,
Care m'am iubit cu ea,
Din copilăria mea.

XXVI

VOINICUL

Cine-i tânăr și voinic
Iese noaptea la colnic
Fără par, fără nimic,

Fără paloș, nici pistoale,
Numai cu palmele goale!
Cine-i tânăr și viteaz

www.dacoromanica.ro

Bujori poartă pe obraz,
Şi la poteri se arată,
Pieptul gol, faţa curată,
Şi cât scoate un cuvânt
Cad neferii la pământ,
Cum se scutur perele,
Perele şi merele.

XXVII

DOINA VOINICEASCĂ

Frunză verde şapte brazi,
Fost-am noi vreo şapte fraţi
au perit cinci într'o Marţi,
Şi rămas-am numai doi,
De umpleam lumea de noi,
Ş'au perit unu 'ntr'o Joi,
Şi rămas-am numai eu,
De arde sufletul meu.
Frunză verde siminoc,
De scârbă, de mare foc
Stau în codru şi gândesc,
Ce să fac ca să trăesc?
Să m'apuc de plugărie,
Ori s'apuc în haiducie?
Măiculiţă, ce m'oiu face,
Plugăria că nu-mi place,
Că de când eram eu mic
Aveam semne de voinic.
In loc să mă leg de sapă,
Eu duceam murgul la apă,
Iar când murgul nechezea,
Doru 'n mine se trezea,
Dor de codru înverzit,
Cum e bun de voinicit.
Când eram de şapte ani,
Luam miei dela ciobani,
Fără plată, fără bani,
Când eram de optsprezece,
Cercam vinul dacă-i rece,
Pivniţa de-i răcoroasă,
Crâşmăriţa de-i frumoasă.
Când eram de douăzeci,
Mă legam de Turci, de Greci,
Şi de capete-i scurtam,
Şi aleanu-mi uşuram.
Dar acum sunt om stătut
Şi păţit şi priceput
Şi văd bine că-i dat mie,
Ca să mor în haiducie.

XXVIII

ALTA

Frunză verde de cicoare,
Când văzui vara cu soare,
Cătat-am pădurea deasă,
Ca să ţin cu dânsa casă,
Ş'am cătat galbeni tăeţi
Să fac zale la băeţi,

www.dacoromanica.ro

Ș'am cătat galbeni ușori,
Să fac rochii la surori,
Dar găsii numai rubiele,
De făcui cercei cu ele
Și salbe mândrelor mele.
Bistrițo, apă de munte!
Bistrițo, șiroi de frunte!
Ce te făcuși Dunăre,
Și te umflași tulbure,
De nu pot trece prin tine,
Cu baltagul la ciochine?
Să mai es, colo, pe vale,
Ca să mă așez în cale,
In calea ciocoilor,
In trecerea oilor?
De cinci zile, frățioare,
Stau pe murgul meu călare,
Tot cu mâna pe pistoale
Și cu ochii tot pe vale.
Mă tot uit, uitare lungă,
Doar norocul să m'ajungă
Și norocul nu m'ajunge,
Și mijlocul mi se frânge
De greul păcatelor,
De sarcina armelor.
Murguleț, copită mică!
Ian mă du-mă-la potică,
In poiana din pădure,
Unde mândra strânge mure
Și mă du în Valea-Seacă,
Să aștept zioa să treacă,
Iar când a 'nserà de noapte,
Să mai cerc durda ce poate,
Oliolio! soare rotund!
De-ai apune mai curând,
Că mie mi s'a urît
De suit, de coborît.
Tot suind din vale 'n deal
Cu mâna pe iatagan,
Coborînd din deal în vale,
Tot cu mâna pe pistoale!

XXIX

ALTA

Frunză verde de susai,
Mă 'ntorseiu iară pe plai
Cu mireasa pe sub strai [1],
Să mai prind ceva de trai!
Pe mândruța să mi-o 'm-
[brac,
Cum i-a fi mândrei pe plac.
De când plaiul am lăsat
Traiul bun eu l-am uitat.
Arma 'n sân mi-au ruginit,
Nimic n'am agonisit.
Mă lăsai pe plai de-o parte,
Unde soare nu străbate,
Sub frunziș de ciritei,
Unde trec turme de miei
Și mocani bogați de vite,

www.dacoromanica.ro

Cu chimirile ticsite.
Nu ştiu turmele luà-le-aş
Ori chimirile zmunci-le-aş,
Că nu-i vreme de pierzare,
Că s'aude 'n depărtare,
Zgomot de poteră tare.
Frunză verde de agude,
Ian vezi, frate, se s'aude?
Graiul dulce-al mândrei mele,
Ori zgomot de poteri grele?

De-a fi puica mea frumoasă,
Ad'o sfântul sănătoasă,
Sufletul să-mi răcorească,
Zilele să-mi îndulcească.
Iar de-a fi potera grea,
Care paşte viaţa mea,
Las' să vie c'am o flintă,
Pentru poteră gătită,
Să-i pun plumbul subţioară
S'o străbată 'n inimioară!

NOTE

[1] *Cu mireasa pe sub stŕai.* — Adică cu arma, vezi nota 4 din balada lui *Doncilă*.

XXX

ALTA

Frunză verde clocotici,
Haideţi, frate, de pe-aici,
Că nu-i bine la potici,
Frunza 'n codru s'a rărit,
Satele s'au înmulţit,
Poterele s'au pornit!
Haideţi iarna la stăpân,
Să cărăm mereu la fân,
Haideţi iarna la ciocoi,
Să cărăm fân pentru boi,

Pân' ce-a dà frunza 'n cătun
Şi'a cântà cucu 'n alun.
Primăvara de-a venì,
Iar la codru ne-om pornì,
Şi prin frunzi iar vom cântà
Şi de grije ne-a purtà
Plaiul cu pădurile,
Pădurea cu murele,
Seleaful cu armele,
Armele cu gloanţele!

XXXI

ALTA

(A lui Ion Petreanu)[1]

Bată-l crucea om bogat,
Om bogat şi făr' de sfat!
Toată vara l-am rugat
Să-mi deà bani pe adunat,
Măcar două, trei parale,
Să-mi cumpăr la copii sare,

www.dacoromanica.ro

C'am făcut o turtă 'n vatră
Ş'am făcut'o nesărată.
Dacă văzui şi văzui,
Imi luai coasa din cui
Şi mi-o pusei pe spinare
Şi plecai la Lunca-mare.
Trăsei două, trei pârloage,
Foamea la pământ mă [trage;
Dacă văzui şi văzui,
Două, trei cruci îmi făcui;
Luai coasa de picior,
Şi 'n văzduh îi dădui zbor,
Ş'o izbii de-un păducel,
Sări coasa din cătel.
Iacă stăpânul călare,
Că-mi aduce de mâncare,
Mălai negru zguruit
Şi uscat şi mucezit.
N'apucai să 'mbuc odată,
Ciocoiul îşi face plată,
Şi mă ia la schingiuit,
Că nimic nu i-am cosit.
Eu o palmă îi detei
Şi toţi dinţii că-i scosei.
Dacă văzui şi văzui,
Şoim de codru mă făcui,
Şi de când m'am haiducit,
Drag îmi e drumul cotit
Când văd tabere viind
Şi ciocoii 'nălbăstrind.
Mă fac broască la pământ,
Imi aşez durda spre vânt
Şi mi-i iau la căutare,
Dela cap pân' la picioare,
Şi chitesc şi socotesc,
Pe unde să mi-i lovesc?
La retezul părului,
Pe din dosul fesului [2],
Unde-i cald ciocoiului.
Eu chitesc, durda pocneşte,
Ciocoiul se vârcoleşte
Şi de zile se sfârşeşte.
Las' să moară ca un câne,
Că i-am zis ades: Stăpâne!
Nu-ţi tot bate joc de mine,
C'a veni vara ca mâine
De te-oiu prinde 'n Lunca [mare,
Să-ţi fac divan pe spinare
Şi să te calc în picioare
Ca pe-un şarpe otrăvit,
Ca pe-un duşman ne'm- [blânzit!

NOTE

[1] *Doina lui Ion Petreanul.* — Acest Ion Petreanul, sau Ion Petroriul, după cum îl numesc unii dintre lăutari, a hoţit sub domnia lui Mihail Sturdza, şi a ţinut drumul mai cu seamă în Lunca-mare din ţara de jos. Inceputul baladei lui zice:

www.dacoromanica.ro

Cine trece 'n Lunca mare? Cât o roată de car mare,
Ion Petreanul călare, Cu trei rânduri de pistoale
Cu celmaoa despre soare, Ş'un baltag legat de şale.

După ce a fost prins întâia oară, el a fost scăpat din streang de Mitropolitul Veniamin, care îl şi luă pe lângă Sf. Sa în curtea Mitropoliei, cu sperare că-l va aduce astfel pe calea pocăinţei. Zadarnică încercare. Ion Petreanul adeverì proverbul ce zice că: Năravul din născare leac nu are. Intr'o primăvară, atras de farmecul vieţii aventuroase, el se făcu nevăzut din Iaşi, şi se ivì iarăşi în Lunca mare cu o ceată de voinici. Hăituit de poteră ca o fiară sălbatică s prins de-a doua oara, el fù spânzurat în câmpul dela Frumoasa, de însuşi tovarăşul său, Gavril buzat, ţigan de soiu, care primì a se face călău pentru ca să-şi scape viaţa.

Aicea e locul să facem observare, că nici odată un Român nu s'au dedat la trista meserie de călău. Chiar din letopiseţe se vede că toţi călăii au fost străini. Tomşa avea unul pe lângă el, carele era ţigan, şi, care, când veneà boerii la curte să se închine Domnului, ziceà: „Măria ta! s'au îngrăşat berbecii, sunt buni de tălat".

[2] *Pe din dosul fesului,*
Unde-i cald ciocoiului.

Boerii generaţiei trecute, cari purtau costumul bizantin, adică anteriu, giubea, işlic şi mestii, avea obiceiul de a-şi rade ceafa La anul 1821, când Tudor Vladimirescu a intrat în Bucureşti, mulţi din boeri înspăimântaţi se schimbaseră în haine proaste, iar Pandurii lui Tudor dacă puneà mâna pe vre-unul, zicea: *Căutaţi-l la ceafă, măi, ca să vedem de-i ciocoiu!*

XXXII

A L T A

Sub poale de codru verde[1] Stau voinicii codrului!
O zare de foc se vede, Nu ştiu zece sau cinci-sprece
Şi la zarea focului

www.dacoromanica.ro

Sau peste sută mai trece.
Știu că beau vinațe reci
Și că frig vreo cinci ber-
[beci.
Dar nu-i frig ei cum se
[frige,
Ci-i anină prin cârlige
Și-i întoarce prin belciuge,
Să le facă carnea dulce.
Iar cum stă și ospătà,

Căpitanul șuerà,
Ei ospățul și-l lăsà,
Și la luptă alergà;
Luptà ei cât ce luptà,
Poterașii alungà,
Da'n codru când se întorceà
Nici un os nu mai găseà,
Că 'n urma voinicilor
Calcă ceata lupilor
De prin fundul codrilor.

NOTE

[1] *Sub poale de codru verde.* — Unii lăutari cântă această doină în următorul chip:

Sub poale de codru verde
O zare de foc se vede,
Iar la zarea focului
Stau haiducii codrului.
Nu știu zece sau cincisprece,
Ori peste sută mai trece,
Ci mi-și frige un berbece;
Dar nu-l frige cum se frige,
Ci-l înfige în cârlige
Și-l întoarce prin belciuge
Ca să-i fie carnea dulce.
Sub umbră de păducel,
Voinicii mănânc din el,
Și din gură zic astfel:
„Codri, codri înfrunzit,

Ține-mă 'n tine ferit,
Că nimic nu ți-am stricat,
Și nu mă simt vinovat.
In tine de când intrai
Numai o creangă tăiai.
Armele de-mi atârnai.
Le-aș fi pus, codri, pe jos,
Dar pământu-i umedos
Și fierul e ruginos.
Codri, codri, dușman ești!
Tu voinicii amăgești,
Și de dușmani nu-i ferești.
Cât ești, codri, de frunzos,
Iarna putrezești tu jos,
Și voinicii zac la gros!

XXXIII

TURTURICA

Amărîtă turturică
O! sărmana, vai de ea!
Cât rămâne singurică
O! sărmana, vai de ea!

Zboară tristă prin pustie
O! sărmana, vai de ea!
Mai mult moartă decât vie.
Cât trăește, tot jălește,

www.dacoromanica.ro

Cu alta nu se 'nsoțește.
Trece prin pădurea verde,
Dar ea pare că n'o vede.
Zboară, zboară până cade
Și pe lemn verde nu șade,
Iar când stă câte odată,
Stă pe ramură uscată,
Ori se pune pe o stâncă,
Și nici beà, nici nu mănâncă.
Unde vede apă rece,
Ea o tulburà și trece,
Unde vede-un vânător,
Către el se duce 'n zbor.

XXXIV

CIOBANUL

De mic, sărăcuț de mine,
Crescui tot pe mâni străine.
Sărăcuț de maica mea!
Mă băgai la cioban slugă,
Imi deteră cață, glugă,
Sărăcuț de maica mea!
Luai oile 'n porneală,
Să le duc la pășuneală
Sărăcuț de maica mea!
Lupii 'n goană le luară,
Jumătate le mâncară.
Când văzui în cea din urmă
C'o să rămâi fără turmă,
Plec spre bâlci după tocilă,
Cu gândul cam pe teșilă.
Când trecui la crâșmă 'n vale,
Crâșmăreasa-mi iese în cale
Și mă strigă: Vin băete!
Și să gust vinul îmi dete.
Vinul bun, ocaua mare,
Băui vinul de gustare.
Băui trei zile de vară,
Strigând: Scoate mereu, eară.
Cu lăutari și cu gloată,
Băui, nene, turma toată.
Sărăcuț de maica mea!
Când văzui că după toate
Incă și dator mă scoate.
O capră ce-mi rămăsese
Și prin crânguri se dusese,
O luai la căutare,
Cât e ziulica mare.
Capra 'n deal, capra-i în vale,
Nici că vrea să-mi stee în cale
Azvârlii măciuca 'n sete,
Capra peste cap se dete.
Alergai c'o rugioară
S'o junghii sub bărbioară.
Măcelarii alergară,

www.dacoromanica.ro

Carnea ’ndată o sumpărară
Şi pielea ei tăbăcarii
Şi maţele lăutarii.
Iacă veni şi Românul,
Păgubaşul şi stăpânul;
Mă legă vârtos de coate,
Cerând seamă pentru toate.
Săracuţ de maica mea!
Şi-aşà, nene, din beţie
Mă trezii în puşcărie!

XXXV

ALBA DELA MUNTE

„Albo, Albo dela munte!
Ce-ai pus fesciorul pe [frunte[1]
Că ţi-au eşit vorbe multe.
—Las’ să iasă, că nu-mi [pasă,
Inima-mi de dor e arsă,
Că bădica-i dus de-acasă,
Să-mi cosească fân cu rouă,
Frâng -i-s’ar coasa ’n două
Să vie la altă nouă;
Să-mi cosească fân, cos- [trele,
Facă-şi coasa bucăţele,
Să vie ’n braţele mele!
Să-mi cosească fân cu floare
Ca să-mi fie de răcoare
La cap şi la ţâţişoare.
Zică lumea că-i dau pace.
Eu m’oiu purtà şi voiu face
După cum lui Badea-i place.
Zică lumea ce va zice,
Ea n’a putea să ne strice,
Dragostea să ne-o ridice;
Că mă ţine Badea bine,
Inima lui e la mine,
Ş’a mea o poartă cu sine.
Inima lui îmi grăeşte,
Ş’a mea lui încă-i şoptèşte,
Una de alta doreşte,
C’amândouă sunt legate
Cu legături înfocate,
Ş’una pentru alta bate.
Acel lanţ ce le cuprinde,
Intre ele când se’ntinde,
Cu mare foc le aprinde.
Iar când s’adun amândouă,
Atunci par’că le plouă
O răcoreală de rouă.
Aşa le e jurământul,
Is legate cu cuvântul
Să le despartă pământul!

NOTE

[1] *Ce-ai pus fesciorul pe frunte.*— Româncele de pe malul Dunărei şi o parte din acele dela munte port fesuri mici

www.dacoromanica.ro

roşii pe cap. Cucoanele bătrâne din generaţia trecută purtau fesuri albe, şi pe deasupra fesurilor, testemeluri subţiri de Ţarigrad, împodobite cu bibiluri.

XXXVI

SPUNE MÂNDRO...

Spune, mândro, mergi, nu mergi?
Din două, una să-ţi alegi.
Spune, mândro, vrei, nu vrei?
Că colea mă roagă trei.
Aideţi, mândro, să fugim,
Unde-om puteà să trăim,
Că satul ni s'a mărit
Şi nu mai e de trăit.
Unde sunt cu trei, cu doi,
Vorba le e tot de noi,
Şi fac sfaturi pe ascuns,
Să ne facă-un neajuns.
Vină, mândro, mai curând,
Că de nu te las plângând,
Şi mă duc peste Muscel,
Unde n'am duşmani de fel,
Că n'am ce 'mpărţi cu el.

XXXVII

BURUIANA DE LEAC

Aoleo! mamă Ileană!
Cată-mi vreo buruiană [1]
Şi cu mîne-ţi fă pomană.
Mergi în câmp de-alege-un smoc,
Tot de mac şi busuioc,
Să-mi stingi inima de foc.
C'a fi azi o săptămână
Am văzut pe la fântână,
O puicuţă de Română,
Şi de-atunci dorul mă frânge,
Soarele din cer mi-l stinge,
Şi la groapă mă împinge.
Dragostele tinerele
Nu se fac din viorele,
Ci din buze subţirile.
Blestemat să fie locul
Unde mi s'a aprins focul,

www.dacoromanica.ro

De-mi tot plâng acum noro-
[cul.
Blestemat să fie c asul
Când i-am urmărit eu pa-
[sul,
Şi i-am auzit eu glasul.
Cu pasul m'au rătăcit,
Cu glasul m'au ameţit;
Liniştea mi-au prăpădit!

NOTE

[1] *Aoleo! Mamă Ileană,*
Cată-mi vreo buruiană.

In toate satele sunt babe care au specialitatea de a lecui bolnavii cu buruene culese mai cu seamă în ziua de Sînziene, după Rusalii. Ele întrebuinţează cu destulă dibăcie unele leacuri ce se numesc doftorii băbeşti; dar mai totdeauna acele leacuri sunt întovărăşite cu descântice. In notele baladei: *Cucul şi turturica* am dat două descântice, acela de *deochiu* şi de *iele*; mai adăogim aci trei altele. Acele de pocitură, de săgetătură şi de muşcătura şerpilor:

Descântic de pocitură

Păsărică dalbă,
Cu aripa albă;
Din piatră-ai crescut,
Cu nori te-ai bătut,
Trei picături din tine-au-
[căzut.
Una de lapte, una de vin
Şi una de venin.
Cel ce-a băut laptele s'a să-
[turat,
Cel ce-a băut vinul s'a 'm-
[bătat
Iar cel cu veninul a crăpat.
Aşa să piară pocitura din
[pocit,
Pân' într'o clipă să fie lecuit
Şi să rămâe ca pomul înflorit!

Descântic de muşcatul şerpilor

Sub o tufă 'n poeniţă
Este-o fântâniţă
Şi 'n fântână-o petricică
Rece, vineţică,
Şi sub piatră-un şerpurel
Cu dinţi de oţel,
Dinţii apuc de piele, pielea
de carne,
Carnea de os,
Şi prin trup trece un fulger
[veninos.
Dar cum iese dintre no
Fulgerii strălucitori,
Aşa să iasă din os, din carne,
[din piele
Muşcăturile rele
De dinţi de oţel
Celui şerpurel
Ce stă sub petricică,
In fântâna mică,
Sub tufă sălbăţică.

www.dacoromanica.ro

Cu aceste cuvinte se descântă o cofiță nouă cu apă neîncepută, în vreme ce vrăjitoarea tulbură apa cu trei vărguți de alun. Apoi se deșartă cofița descântată pe rana mușcăturii.

Descântic de săgetătură

Plecat-au nouă fete fecioare
Pe cale, pe cărare.
Și 'ntr'o mândră vale,
La mijloc de cale,
Maica Domnului le-au întâlnit,
Și din carul ei de aur astfel le-au grăit:
„Unde mergeți pe răcoare,
Voi, nouă fete fecioare?
— Mergem la biserica cea mare,
Cu trei altare.
Ne-am luat năframele,
Să ștergem icoanele,
Ne-am luat ștergarele,
Să curățim stranele;
Ne-am luat măturile,
Să măturăm scările.
— Voi, nouă fete fecioare,
Luați toate câte o floare
De sub a mele picioare,
Și vă duceți colo 'n sat
La cel bolnav săgetat,
Cu ochii să-l mângâeți
Ca florile să-l stergeți
De junghieturi
De săgetături,
Ca să rămâe curat luminat,
Cum Dumnezeu l-a lăsat.

XXXVIII

CUCUL

Vine cucul de trei zile
Peste văi, peste movile
Și loc n'are să se pue,
Să cânte, focul să-și spue.
Pune-s'ar pe-o rămurea
Aproape de casa mea,
Să-mi tot cânte, cânte 'n față,
Și seara și dimineața,
De-ar fi cucul voinicel
Mi l-aș prinde argățel
Și cămăși subțiri i-aș toarce
Și l-aș purtà cum îmi place.
De-ar fi cucul un viteaz,
El mi-ar trece de necaz;
Dar e cucul păsărea,
El cântă pe rămurea
Și zboară pe unde vreà,
Nu-i pasă de jalea mea!

www.dacoromanica.ro

XXXIX

ALTUL

Unde-aud cucul cântând
Şi mierlele şueránd,
Nu mă ştiu om pe pământ!
Eu zic cucului să tacă,
El se sue sus pe cracă
Şi tot cântă de mă seacă.
Iar mai jos pe-o rămurea
Cântă şi o turturea
Tristă ca inima mea.
Cucul zice de pornire,
Turturica de jelire,
Şi-al meu suflet de peire!

XL

TRANDAFIRUL

Am iubit un trandafir;
Duşmanii l-au pus la bir!
Nu l-au pus ca pe-un copil,
Şi l-au pus ca pe-un Mazil.
El de frică s'a răznit
Şi s'a dus la haiducit.
S'a dus, nene, m'a lăsat,
La toţi pare bine 'n sat
Numai mie 'mi pare rău
C'a fost puiuşorul meu.
Dar m'oiu duce şi eu, duce
Unde-i drumul în răscruce
Trandafirul să-l găsesc
Şi de sânu-mi să-l lipesc,
Că de sân de s'a lipi
El mai bine a înflori
Şi şi-a plăti birul său,
Vărsând rouă în sânul meu!

XLI

MORMÂNTUL

Fost-am pe unde-am iubit,
Pe mândruţa n'am găsit
Şi m'am lăsat după vânt
Şi am dat de-un mormânt.
Vântu 'mprejur suspină,
Iarba 'ncet se clătină.
Sărăcuţ, amar de mine!
De-aş simţi moartea că vine
Aş lăsà cu jurământ
Să mă 'ngroape 'n cel mormânt!

www.dacoromanica.ro

XLII

DRUM LA DEAL...

Drum la deal şi drum la vale!
Îmi fac veacul tot pe cale,
N'am în lume sărbătoare,
Nici n'am partea mea la soare.
Bat'o crucea 'ursitoare,
Care m'a ursit pe mine
Să n'am nici-o zi cu bine!
Ostenit mereu de ducă,
Noaptea 'n codri mă apuc'.
Copacilor sunt nălucă!
Ochi-mi nu se mai usuc'!
Unde merg, în orice part',
Dragostele-mi sunt departe.
Aolică, lică floare!
De n'ai fi fermecătoare,
Nu m'ai abate din cale,
Să calc pe urmele tale!

XLIII

FLORICICĂ 'N FOI ALBASTRĂ

Floricică 'n foi albastră!
Păcat de dragostea noastră
Că e lumea rea şi hoaţă,
Umblă 'n faţă să ne-o scoaţă.
Toţi strig şi fac gură largă,
Dragostea ca să ne-o spargă.
Of! draga mea 'n lume una,
Mai frumoasă decât luna,
Cu feţişoara ca crinul,
Şi cu ochii ca seninul,
Din mână dacă m'ai pierde,
Cine o să te dezmierde?
Cine-o să-mi apuce locul,
Să-şi fericească norocul?

XLIV

AOLICĂ, DAOLICĂ

Aolică, daolică!
Mult mi-e drăguliţa mică!
Aş lăsa-o de-ar mai creşt,
Dorul crunt mă pridideşt.

www.dacoromanica.ro

Ah! fetiță, fetișoară!
Crește, fă-te mărișoară,
Să trăim, cât avem viață,
Cu iubire și dulceață,
Să trăim cât a vrea sfântul,
Să ne desparță pământul!

XLV

FRATELE RĂZNEȚ

Aoleo, frate răzneț!
Ce ne treci ca un drumeț
Și nu vii să ne mai vezi?
Ori ne știi morți între vii,
Pe la noi de nu mai vii?
Ori ceva te-am amărît,
Intr'atât de ne-ai urît?
Ce ți-am făcut să ne uiți,
La noi să nu te mai uiți?
Ce te-a tras să te răznești
Și să nu ne mai iubești?
Vină, vin' încai acum,
Te mai abate din drum,
Că de când mi te-ai răznit
Și la noi n'ai mai venit,
Potecile îți privesc,
Urmele ți le jălesc,
Că pe unde tu călcai,
Când veneai și când plecai,
Eu mereu le măturam
Și cu flori le presăram;
Iar acum, de când nu vii,
Au crescut tot bălării,
Că de când ne-ai părăsit,
Cărările-au înverzit,
Sufletu-mi s'a amărît,
Fața mi s'a veștejit,
Soarele s'a înegrit!

XLVI

BOLNAVUL

Scoală, sufleţele, scoală,
Scoală, să vedem ce boală,
Ce boală te împresoară,
Te doboară, te omoară?
Scoală, un cuvânt îmi spune,
Nu tăceà, nu mă răpune,
Că de când nu-ți este bine,
Nu te-ai mai uitat la mine;
Ci te uită, dragul meu,
Să privești cum te plâng eu,
Cum te bocesc, cum te plâng,
Și de jale cum mă frâng!

www.dacoromanica.ro

XLVII

DESPĂRȚIREA

Unde te duci, bărbățele,
Și cui mă lași, sufletele?
Cum de nu te 'nduri de mine,
Și lași să plâng după tine?
Te întoarce'și te uită,
Ca să-mi vezi jalea cea multă.
Vai! nu mai pot, cad pe cale,
Mă sfârșesc amar de jale.
Stăi, drăguțul meu cel dulce,
Stăi, nu grăbi de a te duce;
Stăi, ori mă ia și pe mine,
Să fiu la un loc cu tine!

XLVIII

SUNĂ PIETRICICA 'N VALE

Frunză verde de alună,
Sună, sună și răsună,
Sună pietricica 'n vale,
Răsturnându-se pe cale,
Mândra mea plânge cu jale;
Frunză verde de sulfină,
Plânge mândra și suspină,
Că pe deal, pe colnicele,
Și-a pierdut sărmana lele
Dragostele tinerele.
Frunză verde de alună,
Duce-se lelea nebună,
Blestemând iarba și pirul
Și căutând-o cu firul,
Să-și găscască trandafirul;
Frunză verde de susai,
Leleo, nu mai zice vai,
Din ochi lacrimi nu mai stoarce,
Că ce zboară nu se 'ntoarce,
Firul rupt nu se mai toarce.

XLIX

O L T U L

Oltule, Olțețule!
Secă-ți-ar pâraiele,
Să crească dudaele,
Să trec cu picioarele.
Oltule, râu blestemat,
Ce vii așà tulburat,

www.dacoromanica.ro

Şi te repezi ca un zmeu,
De-mi opreşti pe Niţul meu?
Schimbă-ţi, schimbă-ţi aripele,
Slăbeşte-ţi vârtejele,
Să-ţi văd pietricelele ;
Când trec fetişoarele,
Să le speli picioarele.
Iacă neica, nu e neica,
Nu e neica, plânge leica!
Dacă mi-ar fi fost neicuţa,
L-ar fi cunoscut leicuţa!
Vântule, dute de-i spune
Că zăbavele nu-s bune,
Că leicuţa-i duce dorul
Şi i-a 'nţelenit ogorul!
Vino, Niţule, băete,
Ce faci puica să te-aştepte?
Busuiocul a 'negrit,
Rozmarinu-a 'ngălbenit.
Leica plânge, tot jăleşte
Şi ca ei se vestejeşte!

L

DOINA OLTENEASCĂ

(A Jianului)

Frunză verde măr creţesc,
Stau în drum să mă gândesc
Ce s'apuc, ce să muncesc,
Pâinea să-mi agonisesc,
Copilaşii să-mi hrănesc?
Cum şedeam pe gânduri dus,
Mă uitai spre munte 'n sus
Şi mă luai spre apus.
Când pe munte mă urcai,
Roată 'n juru-mi mă uitai.
Mă uitai în jos spre lunci,
Văzui oameni, muieri, prunci,
Cu plugurile, la munci.
Ei brăzduiau tot mereu.
Numai pluguleţul meu
L-a 'nţelenit Dumnezeu,
Că doi boi ce-i avusei,
De vremi rele-i răpusei,
Şi de sapă rămăsei.
Tot avutul din bordei
Mi-e pe vatră un cotei,
Şi'un tăciune stins de tei,
Şi cenuşă 'ntr'un ulei.
Am umblat, am alergat,
M'am milcuit, m'am rugat
De sărac şi de bogat:
Nici că'n seamă m'au băgat!
Am cerut boi într'un ceas,

www.dacoromanica.ro

Ca să-mi ar și eu de-un pas,
Nevoiei să nu mă las,
Dar milă n'a mai rămas!
Atunci mă 'ntorsei și eu,
Și zisei în gândul meu:
„Dar'ar bunul Dumnezeu,
Să umble și plugul meu!
Din baltag să-mi fac eu plug,
Pistoalele să le 'njug,
Ca să brăzduesc ales,
Unde-a fi crângul mai des;
Să trag brazda dracului,
Chiar din culmea dealului,
Pân' în capul satului,
Drept ușa bogatului
Și prispa fârtatului!

LI

ALTA

Mult mi-e dor și mult mi-e sete
Să văd frunza 'n codru verde,
Să mai strâng vr'o șapte cete!
Primăvară, iruma noastră,
Suflă bruma din fereastră
Și zăpadă de pe coastă,
Să văd iar verzind în cale,
Să mă las iar în cea vale,
Cu-o pereche de pistoale.
Frunza 'n codru cât se ține,
Toți voinicii trăesc bine;
Iară frunza dacă-l lasă,
Toți voinicii merg pe-acasă
Și la para focului,
Zac de dorul codrului!
Frunză verde de susaiu,
De-ar veni luna lui Maiu,
Să-mi aud cerul tunând,
Să văd norii fulgerând,
Ierbuliță 'n șesuri dând,
Să mai văd focuri pe-afară,
Copilași cu pielea goală,
Cai în câmpuri nechezind
Și voinici pe plaiu suind.

LII

ALTA

Lumea 'ntreagă ocolii,
Ce căutai, nu găsii.
Căutai șir de mărgele,
Să-l aduc mândruței mele,
Dar, cine cât mă vedeà,
Averile-și ascundeà.

www.dacoromanica.ro

Puiculiță, fa, Marie,
Hai cu mine 'n haiducie;
Ce-oiu câștiga, ți-oiu da ție.
Ți-oiu anină doi cercei,
Doi cercei de brebenei,
Să tragă ochii la ei,
Și pe sânu-ți, drept mărgele,
Oiu lipi buzele mele,
Să-ți pară că's rubiele.

LIII

ALTA

In noaptea sântei-Mării
S'au vorbit vreo trei copii
S'apuce 'n codrul de tei,
Să cerce de's voinicei.
Pe unu-l chemă Ciocan
Ș'aveà 'n mână-un buzdugan,
Pe-al doilea Busuioc
Și ținea potera 'n loc.
Iar eu mă numeam Mihai
Și săream pe șapte cai,
De strigà Craiova, vai!
Șapte ani am haiducit,
Pe ciocoi am îngrozit,
Dar pe când ne luptam noi,
Au pierit doi într'o Joi,
Ș'am rămas eu singurel
Ca pe câmp un stejărel,
Singurel eu am rămas,
Dar de codru nu mă las!

LIII (bis)

ALTA

Frunzuliță iarbă neagră,
Taica, maica tot mă 'ntreabă,
Care muncă mi-e mai dragă?
Munca cea de haiducie,
Pistoale de Veneție,
Și cal bun de călărie.
Geaba beau, geaba mănânc,
Geaba mijlocul îmi strâng,
Dacă n'am arme să 'ncing
Și cal bun să mi-l înching.
Voinicelul nearmat
E ca știuca pe uscat;
Voinicelul fără cal
E ca peștele pe mal

www.dacoromanica.ro

Şi ca mărul lângă drum:
N'are pace nici de cum,
Câţi trec îl zburătăiesc
Şi de crengi îl sărăcesc.

Dar voinicul înarmat
Şi pe-un zmeu încălecat,
Drăgălaş e şi frumos,
Ca luceafăr luminos.

LIV

OLTEANUL

Astă vară am vărat
Colo 'n muntele cel nalt,
Cu luna, cu soarele
Şi cu căprioarele,
Că din naştere 's Muntean,
Iar din botez sunt Oltean.
Căprioare surioare,
Sculaţi în două picioare,
Roadeţi poala codrului,
Să văd matca Oltului.
Oltule! pe malul tău
Crească-ar iarbă şi dudău,
Ca să pască murgul meu.
Oltule! câine spurcat,
Ce vii mare tulburat
Şi cu sânge-amestecat?
Aduci plăghii şi butuci,
Şi căpestre de cai murgi,
Şi chiar trupuri de haiduci!
Oltule! râu blestemat!
N'avuşi grijă de păcat,
Să 'nghiţi trupuri de voi-
[nici,
Care-au haiducit pe-aici?
Secă-ţi-ar izvoarele
Şi toate pâraiele
Să-ţi rămâie pietrele,
Să le calce fetele,
Că tu n'ai ţinut cu noi,
Şi te-ai vândut la ciocoi!
Pe unde-a trecut luntrea,
Inalţă-se pulberea,
C'ai fost rău de Oltenaşi,
Şi-ai fost bun de poteraşi:
Oltenaşi ai înghiţit,
Poteraşi ai răcorit!

LV

MEHEDINŢEANUL

Frunză verde magheran,
Voinicel Mehedinţean,
Sunt născut pe frunzi de
[fag,
Ca să fiu la lume drag,
Şi's scăldat de mic în Olt,
Să mă fac viteaz de tot,
Şi's frecat cu busuioc,

www.dacoromanica.ro

Să am zile cu noroc.
După ce am mai crescut,
Din ochi maica m'a pierdut,
C'am fugit dela părinți
Tot în munți, la Mehedinți,
Apoi m'am lăsat în vale
Cu trei rânduri de pistoale,
Ş'am ajuns un voinicel
Cu inima de oțel.
Aoleo! ce foc de dor!
Veni-va badea Tudor
Să mai strângă din păduri
Cete mândre de panduri,
Ca s'alunge dela noi
Şi pe Greci şi pe ciocoi?
Frunză verde păducel,
Cine-a merge după el?
Un şoiman Mehedințel,
Car' ştie să chitească,
Rîndunica s'o ioyească,
Şi mai ştie de călare
Să se lupte 'n fuga mare,
Şi mai ştie să înoate,
Vâslind Dunărea din coate.
Aoleo! mă arde focul,
Ca să-mi cerc şi eu norocul,
Aoleo! de rău, de bine
Ţipă sufletul în mine!

NOTE

[1] *Venì-va badea Tudor* — In Valahia mică, peste Olt, mulți cred ca Tudor Vladimirescu, şeful pandurimei dela 1821, n'a murit, şi îl aşteaptă să se întoarcă la munți, ca să mai organizeze o nouă goană de Greci şi de ciocoi vânduți la străini.

LVI

CATÀNA

Munte, munte, piatră seacă!
Lasă voinicii să treacă,
Să treacă la ciobănie,
Să scape de cătănie,
Decât cătană la rând,
Mai bine 'n codru flămând,
Decât cătană 'n şirag,
Mai bine 'n codru pribeag.
Decât la străini cătană,
Mai bine la oi cu pană!
N'ar avea loc şi pomană
Cine m'au făcut cătană.
Mi-au dat haine mohorîte,
Cum îs mie mai urîte,
Şi mi-au tăiat pletele,

www.dacoromanica.ro

De mă râde-fetele.
Românas, sărman de eu!
Căci au fost norocul meu
Să mă văd cu arma 'n mână,
In loc să petrec la stână,
Ziua ca să mulg la oi,
Noaptea să sun din cimpoi.
Eu voios aş cătăni,
La străini de n'aş robi,
Eu voios aş fi cătană,
Dac' ar fi oaste română.
Dar decât să fiu la Nemţi,
Mai bine să mor în tremţi,
De cât să fiu la husari,
Mai bine 'n furci de stejari!

LVII

DORUL DE ŢARĂ [1]

Plânge-mi-t, mamă, cu dor,
Că ţi-am fost voinic fecior,
Şi de grijă ţi-am purtat,
Ogorul ţi l-am lucrat.
Iar de când m'am cătănit,
Viaţa mi s'a otrăvit,
Că tângesc în ţări străine
Şi tot plâng, gândind la tine.
Mult mi-e dor, mămucă, dor
De cel codru frăţior,
Şi de stâna cea cu oi,
Şi de cântic de cimpoi!
Mult mi-e dor, mămuca mea,
De cea mândră viorea,
Care mă iubeam cu ea!
Mult mi-e dorul ne'mpăcat
Şi mă 'ndeamnă la păcat,
Să mă las de cătănie
Şi să fug la ciobănie,
Ori ce-a fi cu mine, fie!

NOTE

[1] *Dorul de ţară.* — Nostalgia! — Vezi nota 3, din balada Novac şi corbul.

LVIII

IMPĂRATE, IMPĂRATE!

Impărate, împărate!
Răspunde-mi tu cu dreptate,
Unde duci cătanele?
Iar la foc, sărmanele?
Nu le duce aşa tare,

www.dacoromanica.ro

Că se strică la picioare.
Is cătane tinerelè,
Nu's dedați la drumuri grele.
Impărate, împărate!
Lasă-te, nu te mai bate;
De când focul ai pornit,
Mulți voinici s'au prăpădit,
Fete multe-au bătrânit,
Ș'alt nimic n'ai isprăvit!

LIX

CUCUL

Pierit-ai fi, pui de cuc!
Tu mi-ai cântat să mă duc.
Mi-ai cântat mie de cale,
Și mândrei de lungă jale!
Eu m'am dus din țară 'n țară,
Tot cu inima amară.
Am umblat din sate 'n sate,
Tot cu puşca grea în spate.
Ea mi-a ros umerele,
Sabia şoldurile,
Cât de-abia mă țin pe loc
Și n'am parte de noroc!

LX

ALTUL

Cântă puiul cucului
Pe coarnele plugului.
Cântă-o mierlă pe teleagă
Și de mine se tot leagă;
Cucul zice, mierla zice:
„Nu-ți bea banii, măi voinice,
Că-ți e carul fărâmat,
Și plugul neferecat,
Și pământul nelucrat!"
Cucule, jivină rea!
Nu purtă de grija mea;
Mierluşcă, pasăre sură,
Nu-mi tot bănui din gură,
C'oiu veni cam tulburat
Ș'oiu cădea într'un păcat,
Și voiu sparge cuibuşorul
Și voiu rupe pliscuşorul.

www.dacoromanica.ro

LXI

ALTUL

Cântă puiul cucului
Pe crucea moliftului.
„Cucule, vin' lângă mine,
Că mă jur să te ţin bine,
Cu vin dulce, strecurat,
Cu pâine de grâu curat.
—Eu mai bine m'oiu ţineà
Cu hrana ce mi-a plăceà,
Ş'oiu zburà pe unde-oiu vreà.
Oiu mâncà frunze de fag
Ş'oiu cântà lumii de drag,
Oiŭ bea apă din izvor
Ş'oiu cântà lumii de dor!

LXII

DORUL

Vine dorul despre seară,
Despre zori el vine iară,
Şi-mi grăeşte şi mă'ntreabă
De ce sunt cu faţa slabă?
Eu zic doruluĭ cu jale
C'am iubit fără de cală,
Eu zic dorului plângând
C'am iubit fără de rând.
Dorul iâde şi se duce,
Bate-mi-l-ar sfânta cruce!
De-ar fi dorul vânzător,
Şi Badea cumpărător,
Eu pe dorul vinde-l-aş,
Pe Badea cumpăra-l-aş,
Ca să-mi fie de-ajutor,
Să mă apere de dor.

LXIII

FATA ARDELEANCĂ

Cât e ţara Ungurească,
Cât e ţara Românească,
Nu e floare pământeancă
Ca fetiţa Ardeleancă!
Ea-i năltuţă, mlădioară,
Ca o verde trestioară,
Şi-i frumoasă, vorbitoare,
Şi de suflet iubitoare.

www.dacoromanica.ro

Când văl sânu-i rotunjor,
Mă ajunge foc de dor; [1]
Când văd păru-i de mătasă,
Cumplit dorul mă apasă;
Când văd fața-i rumeoară,
Dorul aprig mă omoară,
Iar când trece și zâmbește,
Câmpu 'n față-i înflorește,
Și când ea se prinde 'n joc,
Se tot leagănă în loc,
Și 'n feciori aruncă foc.

NOTE

[1] *Mă ajunge foc de dor.*—Vezi nota 2, din balada Blestemul.

LXIV

DUSU-S'AU BĂDIȚA

Dusu-s'au bădița, dus,
Pe valea Bistriții 'n sus.
El s'au dus ca să găsească,
Pofta lui să-și împlinească,
Două vaci cu coarne largi
Și copile care's dragi,
Două oi țigăi, bârsane
Și copile năzdrăvane.
Dar el oricât ar umblà,
Ca mine nici c'a aflà
Oițică blândișoară
Și nevastă bălăioară.

LXV

MÂNDRA LIȚA

Frunză verde alunică,
Am avut o mândră mică
Ș'am lăsat'o să mai crească,
Minte 'n cap să dobândească.
Dar de când o am lăsat,
Au crescut, s'au măritat.
Vai de mine! ce păcat!
Mi-ar fi, nu mi-ar fi bănat,
Dacă s'ar fi măritat,
De-aici, al treilea sat,
Dar ea s'a făcut mireasă,
Dela noi, a treia casă.
Ies afară, o zăresc
Și de zile mă sfârșesc.
Intru 'n casă, o aud

www.dacoromanica.ro

Şi m'apucă dorul crud.
Vai! mămucă iubitoare,
Inimioara rău mi doare,
Şi tu nu-mi dăi vindecare,
Ci-mi tot zici că lumea-i mare,
Şi că'n lume's fete multe,
Care-ar vreà să mă asculte
Şi să facă tot ce vreu,.
Ca s'aline dorul meu.
Ah! mămucă, draga mea!
Nu pricepi tu ce aş vreà!
Eşti bătrână şi nu crezi!
Lumea-i largă şi nu vezi,
Că din sută şi din mie
Numai una-mi place mie.
Ceru-i mare, stelele's multe,
Şi mai mari şi mai mărunte,
Dar cât sunt de luminoase,
Nu's ca Liţa de frumoase!

LXVI

IUBIRILE

Dragile iubirile
Cântă ca păsările
In toate colţurile,
Şi p'în lunci şi p'în câmpii,
Şi p'în munţii cei pustii;
Iubirile care's mari
Stau la drumuri ca tâlhari,
Iubirile care's mici
Se aţin pe la poteci,
Trec prin tină, nu se 'ntină,
De voinici tineri s'anină,
Dau p'în apă, nu se 'neacă,
De copile se tot leagă,
Trec prin foc, nu se topesc,
Ci mai tare-încă hoţesc!

LXVII

DÂRTUL BĂTRÂN

Floricică, floricea!
Când eram pe vremea mea
Câte trei mândre aveam,
Cu fustrele mă iubeam;
Una 'n deal şi una 'n vale,
Una la mijloc de cale,
Iar de când m'am bătrânit,
Fetele m'au părăsit.
Sui în deal, cine mă chean ă?

www.dacoromanica.ro

Moartea care-mi cere [seamă.
Dau în vale, cine-mi râde?
Moartea care mă cuprinde.
Pomul dacă 'mbătrâneşte,
Pune-i paie de-l pârleşte.
Omul dac'a 'mbătrânit,
Fă-i sicriu de odihnit.
Vai de dânsul! vai de el!
Când e omul tinerel
Lesne-i vine a gândi
Cât pământul c'a trăi;
Şi zilele omului
Sunt ca floarea câmpului:
Dimineaţa înfloreşte,
Peste zi se vestejeşte,
Şi spre seară nu mai este!

LXVIII

FRATELE

(Călugăr)

Vai de mine, amar de mine!
Fugit-am, mândro, de [tine,
De trei luni şi de trei zile,
Să găsesc pace şi mile,
Că tu rău m'ai fermecat
Cu trei paie dela pat,
Cu o schiţă din portiţă
Şi cu fire din cosiţă. [1]
Mă dusei la mânăstire,
Pusei mâna pe psaltire,
Şi citii câteva zile,
Să mai uit cele copile.
Dar ce-oiu face ca să scap,
In nevoie să nu 'ncap?
Că drumul ce-am apucat
Mă duce drept la păcat.
Drăguliţă, eu văd bine
Că nu am să scap de tine.
Fă-te 'ncalte-o mânăstire,
Şi-mi dă gura de cetire,
Şi mă lasă să mă 'nchin
La icoanele-ţi din sân.

NOTE

[1] *Şi cu fire din cosiţă.*— Românul zice că nu e mai tare legătură decât acea făcută cu fire de păr femeesc.

www.dacoromanica.ro

LXIX

OMUL URÎT

Vai de mine! ce m'oiu face?
Ce iubesc mamei nu-i place.
De-ar plăcea mamei ca mie,
Duce-m'aș la cununie,
Și m'aș duce ca vântul
Când spulberă pământul;
Iar de-a fi să mă mărit
Cu omul ce mi-e urît,
Duce-m'aș iar ca vântul,
Ca să-mi aflu mormântul.
Decât cu urîtu 'n casă,
Mai bine cu boala 'n oasă.
Din boală vraciul te scoate,
Iară din urît nu poate,
Că urîtul n'are vad,
Decât scândura de brad,
Urîtul n'are sfârșință,
Decât cu trei coți de pânză![1]

NOTE

[1] *Decât cu trei coți de pânză.* — Pânza cu care se învelește mortul când se așază în sicriu.

LXX

NEVASTA

La mama pe când eram,
De lucram, de nu lucram,
Mamei tot dragă eram.
Iar de când m'am măritat,
Nici un bine n'am aflat.
De cu ziua mătur casa,
Aprind focul, gătesc masa,
Aduc apă din fântână,
Și furca n'o las din mână,
Lau copilul, îi dau țâță
Și mulg vaca la portiță.
Tacă-ți gura, măi bărbate,
Că, zău, cugetul îmi bate
Din străin să-mi fac un frate,
Ca să-mi cate de dreptate.

NOTE

[1] *Nevasta.* — Un călător străin zice în relația voiajului său prin țările noastre, ca nu cunoaște pe lume femei mai

www.dacoromanica.ro

harnice ca nevestele Românce; şi, în adevăr, dacă vom ţine seamă de tot lucrul ce-l fac ele, afară de lucrul pământului, vom împărtăşi lesne opinia călătorului străin.

Nevasta Româncă ţine casa, creşte copiii, face de mâncat bărbatului şi-l duce la câmp în orice depărtare s'ar găsi, mulge vaca, îngrijeşte de grădină, de vite, de răsări, etc., ţese pânza trebuitoare pentru îmbrăcămintea familiei, strânge cânepa, o topeşte, o bate, o preface în cânţi, o toarce, o ţese; apoi pânza o ghileşte, etc., şi în vremea asta, ea mai face şi boerescul, seceră, prăşeşte, cu copilul ei de ţâţă alături-a. Copilaşul e ascuns sub o tufă de brustur e, la răcoare, şi plânge; mama lui aleargă de-l hrăneşte, apoi iar se apucă de lucru în câmp, sub arşiţa soarelui.

Şi cu toate-aceste nevestele Românce sunt vesele, glumeţe şi totdeauna gata la orice treabă. Soiul lor ţeste frumos, însă f. umuseţile lor se perd de timpuriu, din cauza lucrului greu al pământului!

LXXI

NEVASTA BOLNAVĂ

Plugurile intră 'n sat,
Nevestele zac în pat.
Mă dusei la mine-acasă,
La nevasta-mi cea fru-
[moasă,
Ca să prind un sărutat;
Ea-mi zice: „De eşti bărbat
Şi ai suflet cu durere,
Adă-mi o cupă de miere
Şi-mi adă-o cupă de vin,
Durerea s'o mi-o alin.
Ia şi cea sită din' cui
Şi făriná din budui
Şi-mi fă iute-o turtă lată,
Să nu 'ncapă pe lopată,
Ah! drăguţ bărbatul meu,
Să faci cum ţi-oiu zice eu.
Cânepa mi-am semănat,
Dar când fu pe adunat,
Boala 'n trupu-mi a intrat!
Sunt bolnavă şi mai moartă
Cânepa cade de coaptă.
Ia tu coasa, de-o coseşte,
De boală mă mântueşte,
Şi ia grebla de-o adună,
Şi de boală mă răzbună".

www.dacoromanica.ro

Vin cu miere i-am adus,
La cânepă eu m'am dus,
Dar nimic n'am ajutat,
Că nevasta m'a lăsat
Ş'a luat, luat cu ea
Sărmana inima mea!
Asta-i lumea, ard'o focul!
Când chiteşti să cerci no
[rocul,
Nici că 'n lume i-afli locul!

LXXII

DOINA HAIDUCEASCĂ

Murgule, coamă rotată,
Mai scoate-mă 'n deal
[odată,
Să-mi fac ochişorii roată,
Să mă uit la lumea toată.
Veni-ar timpul, să vie,
Ca Românul iar să 'nvie
Şi de hoţi să mântuiască
Ţara lui Ardelenească!
Asta nu-i ţară de câini,
Şi e ţară de Români.
Nu-i pământ de Ungureni,
Şi-i de neaoşi pământeni!

LXXIII

ALTA

Arză-te focul, răchită,
Ce eşti neagră şi pârlită,
Şi nu eşti încă 'nfrunzită,
Ca să-mi fac curea la flintă
Din coaja ta nedubită,
Să mi-o spânzur la spinare
Şi s'apuc în codrul mare
Pe când mugurul răsare.
Mugurul a răsărit,
Mi-e timpul mi-a venit
In codru de haiducit!

LXXIV

ALTA

Mândră mămucă am avut,
Frumos copil a făcut,
M'a 'nfăşat cu flori de
[munte,
Ca ş'ajung viteaz de frunte,
Gura toţi să mi-o asculte,
Mândrele să mi-o sărute.
Zi-le, maică, să se strângă

www.dacoromanica.ro

Ca oițele la strungă,
Mie-acum că mi-a venit,
Mi-a venit timp de iubit.
Strigă 'n capul satului
Pe fata fărtatului.
Mândră vine alergând,
Eu îi zic cu glasul blând:
„Copiliță, Liță, fa,
Mai dat-ai gură cuiva?“
Ea prinse a se jură:
„Să mă bată anaftema,
De-am dat gură cuiva,
Afară de dumneata!“
Iar de dreaptă ce era,
Soarele se nourà.
De-atunci vere-am pribegit
Și m'am dat la haiducit,
Că mi-e sufletul amar
Și mi-e traiul în zadar!
Vai de mine și de mine!
Nu mai știu ce-i rău, ce-i bine.
De când mama m'a făcut,
Tot prin codri am șezut,
Și lumea n'am mai văzut,
Decât numai soarele,
Decât căprioarele.
Căprioară a codrului,
Du-mă 'n valea Oltului,
Doar oiu mai zări odată
Pe șerpoaica cea de fată,
Care-amar m'a înșelat
Și în codri m'a băgat!

LXXV

ALTA

— Eu, vere, te-aș întrebà,
Dacă nu te-ai supărà,
Cu ce hrană te hrănești,
De nici vara nu muncești,
Nici iarna nu îmblătești?
Nu știu, vere, spune-ți-oiu
Ori o palmă trage-ți-oiu.
Când e vară, primăvară,
Iau cu mine merinzioară
Și mă sui pe plai la munte,
Unde's oile mai multe.
Merg la stâne, le petrec,
Și de-acolo încă plec
Jos, pe valea Oltului,
La steava Ungurului,
Să mă rog la Dumnezeu
Să facă pe gândul meu,
Să dee ploae cu soare,
Ce îndeamnă la culcare,
Să doarmă stevarii,
Să le fur armăsarii.
Apoi, singur îmi fac parte,
Aleg steava 'n jumătate
Și mi-l duc, vere 'ntr'o ducă,

www.dacoromanica.ro

De se pare că's năĺucă,
Drept la târg, la Brancovăţ,
Unde's caii mai cu preţ.
Iepele care's cu mânzi
Fac cinci sute de florinzi,
Iar de şoi Moldovenesc
Cu galbeni se cântăresc.
Apoi, vere, încă plec
La Aniţa, să petrec
Viaţă bună 'ndestulată,
Cât mi-e punga nesecată,
Şi petrec într'o 'ntinsoare,
Tot la umbră, la răcoare,
Cu trupul pe frunzi căzute,
Cu gura la cep de bute.
Dé-aud vinul gâlgâind
Şi mândruţele-alergând,
Ca să le sărut pe rând.

LXXVI

HAIDUCUL RĂNIT

Pe cel deal îndelungat
Sue-se-un car ferecat,
C'un haiduc, de el legat.
Iar aproapea carului
E mama haíducului,
Mama plânge şi iar plânge,
Şterge ranele de sânge
Şi tot zice la cei boi:
„Rogu-mă, plângând, de voi,
Duceţi carul 'ncetişor,
Că-i rănit bietul fecior!"
Boii mersu-şi legănă,
Iar voinicul suspină:
„Du-te, mamă, cu norocul
Şi mă lasă-aici cu focul,
Că de-acum nici mama poate
Să mă scape dela moarte!
Cât am fost eu neatins,
Multe curse am învins,
Mulţi Săcui am secerat,
Ca să-mi fac pământ curat,
Dar acum mi-a venit rândul,
Să mă duc şi eu ca gândul,
Să mă duc din acest loc,
Unde-i robota de foc!"

LXXVII

VOINICII BUCOVII

Sus, la crâşma Sucevii,
Beau voinicii Bucovii.
Iată că vine călare
Udrea, Căpitanul mare,
Şi le zice: „Dragii mei!
Hai să ne 'mpărţim în trei

www.dacoromanica.ro

Şi în patru şi în cinci,
Apoi să 'ncălţăm opinci.
Iarna grea ne năpădeşte,
Frunza 'n codru se răreşte,
Hai să coborîm în ţară,
Pân' la mândra primăvară,
Ca să 'mblăcim la secară
Şi ca să tăiem la fagi,
Fagi subţiri de hadaragi.
Iar cum o 'nverzi pe-afară,
Om ieşi la codru iară,
In capătul lanului
In calea Armeanului".

LXXVIII

VRĂBIUŢA

Vrăbiuţă de pe deal,
Zbori degrabă în Ardeal
Şi te 'ntoarce, de îmi spune
Ori veşti rele, ori veşti bune.
Du-te, vezi dacă mai sunt
Fraţi de-ai mei pe-acest pământ,
Sau dacă i-a omorît
Ungureanul cel urît?
De-or fi vii, să mă reped
Intr'o fugă, ca să-i văd.
De-or fi morţi, să mi-i răzbun
Cu-o măciucă de alun,
Ce-i bună de descântat
Şi morţii de răzbunat.

LXXIX

FLOREA ŞCHIOPAN

A pierit Florea Şchiopan
De-o mână de Ungurean,
Dar pân' a nu fi pierit,
Unguri mulţi el a stârpit.
Cântaţi, păsărele 'n pom,
De jalea bietului om.
Plânge-l, nevastă rămasă,
C'aţi ţinut frumoasă casă.
Plângeţi-l şi voi, opt boi,
Căci umblă străini cu voi.
Pe de-asupra de oraş
A zburat un porumbaş,
Urmărît de alţi doi, trei,
Ce tot plâng, ca vai de ei,
Că sunt căinici copilaşi,
Copilaşi de-ai lui rămaşi!

www.dacoromanica.ro

LXXX

LELEA VITEAZĂ

Frunză verde pălămidă,
Plină-i țara de omidă,
De omidă Ungurească
Și de gârgăriță Săsească!
Măi copii, copii Români,
De-aveți suflet, de-aveți mâini,
Hai cu lelea la plivit,
La plivit, la curățit;
Cine are flintă grea,
Puie șapte glonți în ea;
Cine are topor mare,
Scoată-mi-l la foc de soare;
Cine are bardă mică,
Facă-i buza subțirică,
Când s'a repezi prin gloate,
Să dee sărut de moarte.
Eu n'am flintă, n'am secure
Nici am ghioagă din pădure
Dar câți dinți eu am în gură
Is făcuți pe mușcătură,
Câte degete-am la mâini
Is tot leaturi de pîgâni

www.dacoromanica.ro

HORE

www.dacoromanica.ro

I

ILEANA.

„Hai, Ileană, la poiană,
Ileană, Ileană!
Să săpăm o buruiană,
Ileană, Ileană!
Buruiana maculuĭ,
Ileană, Ileană!
Ca s'o dăm bărbatului,
Ileană, Ileană!
Să tot doarmă, doarmă dus,
Pân' ce soarele-a fi sus,
Şi să doarmă somnoros,
Pân' ce soarele-a fi jos,
Ileană, Ileană!
. . . . . .
— Cum n'aş merge 'n poieniţă,
Băditǎ, băditǎ!
Dar nu pot după voinţă,
Băditǎ, băditǎ!
Că bărbatul rău mă teme,
Nici de-un pas, el nu-mi dă vreme.
Mai stăi, stăi, pân' s'a culcă
Şi cocoşul a cântă,
Dela sânu-i c'oiu scăpă,
Buruiana c'om săpă
Şi-i vom pune-o 'n locul meu,
Ca să doarmă somnul greu,
Băditǎ, băditǎ!

NOTE

Românii sunt foarte amatori de joc şi au deosebite danuri caracteristice, precum: *danţul de brâu sau mocăneasca, corăbiasca, ungurească, ruseasca, olteneasca, ţiitura sau ca la uşa cortului* (Acesta mai cu seamă îl joacă Ţiganii) şi în sfârşit *danţul căluşarilor* şi *hora*.

Hora este cea mai veche şi cea mai naţională din toate. Ea-i simbolul Unirii, a dării de mână, într'o singură familie, şi se reproduce în zilele noastre, întocmai ca acele coruri ce se văd săpate pe marmora capiştelor antice.

Hore se numesc şi ariile ce împreunează danţul, precum şi versurile ce sunt improvizate în vremea jocului. Caracterul lor e vesel, glumeţ şi mai adesea iubitor. Ele sunt cântate de lăutarii ce stau în mijlocul horei, sau chiar de dănţuitori când sunt transportaţi de plăcere. Unele sunt scurte

www.dacoromanica.ro

de patru, șase sau opt versuri, și exprimă sau vreo izbucnire a inimii, sau vreo cugetare glumeață, precum de pildă:

Cât e omul de bătrân,
Tot ar mâncà măr din sân!
sau
Sub potcoava cismei mele
Șade dracul ș'o muiere
Și mă 'nvăț a face rele.

Horele dela numărul I până la numărul XXIII sunt din Moldova.

Acele dela numărul XXIII până la numărul XXXVII sunt din Valahia.

Acele dela numărul XXXVII până la numărul L sunt din Transilvania.

II

TIȚA

Merge Tița la fântână,
Tița, mândra Tița!
Cu cofița într'o mână,
Tița, mândra Tița.
Și tot merge ea cântând,
Floricele culegând,
Floricele lepădând,
Când voinicii le-or culege,
De ei dorul să s'o lege,
Când or da să le miroase,
Să le intre doru 'n oase!
Tițo, Tițo, copiliță,
Cu sân alb de porumbiță,
Nu da foc inimilor,
Dă pace voinicilor,
Că tu-i dă peste-un păcat
Cu marghiolul cel din sat![1]
Tița râde și nu crede,
Dar marghiolul se repede
Ș'o urmează cât colea...
Vai de dânsa, vai de ea!
Tițo, Tițo, nu mai plânge,
El în brațe mi te strânge
Cu tot dorul satului,
Cu focul bărbatului!

NOTE

[1] *Cu marghiolul cel din sat.* — Marghiol însemnează un tânăr înghimpat, și vânător de inimi femeești. Se zice de o persoană ce e mândră de sine că se *marghiolește.*

www.dacoromanica.ro

III

MOȘ BĂTRÂN

Na păcatul! ce văzui
Pe colnic, lângă Vaslui?[1]
Fată mare, moș bătrân
Cerând fetei măr din sân!
„Fugi la naiba, ghiuj bă-
[trân,
Nu-ți dau nici un măr din
[sân.
Chiar de geaba ți l-aș dà,
Că nu ai cu ce-l mușcà,
Nici ești copil mititel,
Ca să mi te joci cu 'el.
—Tu n'ai minte, fata mea!
Ochii văd, inima vrea.
Copilu-i copilăroș,
El aruncă mărul jos,
Și nici știe-al desmierdà,
Nici cu el a se jucà!

NOTE

[1] *Pe colnic, lângă Vaslui.*— Această horă se cântă și în Valahia, însă ea începe astfel peste Milcov :

Aoleu! ce mai văzui
Colo'n deal, la Călmățui?

IV

FRUNZĂ VERDE DE ALUNĂ

Frunză verde de alună;
Decât c'un tată s'o mumă,
Mai bine c'o mândră bună;
Ea, de vede că ți-e rău,
Iți face leacuri mereu
Și le-aduce 'n gura ei,
De-o sărută, pe când le bei,
Iar de vede că ți-e bine,
Te strânge 'n brațe la sine,
De-ți râde inima 'n tine!

V

FRUNZĂ VERDE DE PIPERIU

„Frunză verde de piperiu,
Haideți puică 'n deal la
[peri,
Să te 'ntreb ce-ai făcut
[ieri?
—Am dat apă la neferi;

www.dacoromanica.ro

Am dat apă de spălat,
Buze dulci de sărutat.
Şi la mine n'ai gândit?
De păcat nu te-ai ferit?
—Decât sfântă c'un mişel,
Mai bine c'un voinicel.
Voinicul are noroc,
Şi cu dânsul treci prin foc!"

VI

FRUNZĂ VERDE DE CĂPŞUNE

„Frunză verde de căpşune,
Zi mă-t-i să te cunune,
Că de mine eşti lăsată,
Cu foc mare blestemată!
—Însoară-te dumneata,
Să văd pe cine-i luà?
De-i luà una ca mine,
Dumnezeu s'o ţie bine;
De-i lua-o sluţioară,
Dee Dumnezeu să moară,
Să-i mănânc din colivioară[1]
De-i luà una frumoasă,
Dumnezeu ş'o facă groasă,
Să nu-ţi poată intrà în casă!

NOTE

[1] *Să-i mănânc din colivioară.* — In mitologia Romanilor, sufletele ce aveau a trece în lumea umbrelor, trebuiau să împace mai întâi pe câinele Cerber, dându-i o turtă de grâu, făcută cu miere. Coliva morţilor se face asemenea cu grâu şi cu miere, şi dar este de presupus că ea reprezintă la Românii de astăzi turta lui Cerber.

VII

UNGUREANUL

Ungurean cu suman scurt,
Moghior, Moghiorlan!
Nu şedeà'n Moldova mult,
Moghior, Moghiorlan!
Şi te du în ţara ta,
De-ţi mănâncă slănina,
Şi-ţi fă casă pe gunoi,
Ş'o freacă cu usturoi,

www.dacoromanica.ro

Ca s'o aperi de strigoi.[1]
Fugi departe peste deal,
Peste deal, peste Ardeal,
Că de când eşti pe la noi,
S'a scumpit brânza de oi,
Şi de când tu te-ai ivit,
Toate oile-au stârpit.

NOTE

[1] *Ca s'o aperi de strigoi.* — Vezi nota dela balada: *Mânăstirea Argeşului.*

VIII

PUIŞORUL

Frunză verde de bujor,
Am avut un puişor,
Pui, pui, pui, pui, pui, pui,
Vino'n cuşcă să te pui.
Puişorul a zburat
Şi cu lacrimi m'a lăsat.
Pui, pui, etc.
Cum aş face ca să-l prind,
Inimioara să-i aprind?
Pui, pui, pui, etc.
De aş prinde puişorul,
Pe loc i-aş frânge piciorul,
Pui, pui, pui, etc.
Şi i-aş face cuib în sân,
Să nu-mi mai fie hain.
Pui, pui, pui, pui, pui, pui,
Vin' la sânu-mi să te pui!

IX

RÂNDUNICA

Rândunea cu albă creastă,
Nu mai bate la fereastră,
Că nu's fată şi's nevastă.
Când eram la mama fată,
Orce vream, făceam îndată.
Iar dacă m'am măritat,
Bărbăţelul m'a mustrat.
Cui e voia să iubească,
Vie 'n poartă să-mi grăiască;

www.dacoromanica.ro

Nu trimeată pe altul,
Că altul umple satul.
Vie singur furișat
Și-i dau dulce sărutat;
Și-i dau guriță tăcută,
Să facem dragoste mută.

X

ILENUȚA DELA PIATRA

Ilenuțo dela Piatră
Cu percica retezată,
Ce-ai fermecat lumea toată,
Vin' să te sărut odată,
Să mă farmeci și pe mine,
Ca să mă iubesc cu tine.
De ți-e bărbatul urît,
Ia țăr'nă dela mormânt
Și-i presară 'n așternut,
Să se scoale surd și mut,
Și-i dă 'n mână o vărguță,
Să se apere de mâță.
Sărmanul bărbatul prost!
Bun odor la casă-a fost!
Orice vede, el nu crede,
Orice crede, el nu vede!

XI

HORA ȚIGĂNEASCĂ[1]

Arde-mă și frige-mă,
Pe-un cărbune pune-mă!
De mă-i pune pe-un cărbune,
Ibovnicul nu ți-oiu spune,
De mă-i pune 'ntr'o frigare,
Ibovnicul vină n'are!
De mă-i bate cu-o vărguță
Peste ochi și peste țâță,
Tot m'oiu duce la portiță,
Să dau altuia guriță.
De mă-i bate cu gardul
Tot m'oiu iubi cu altul,
Așà-mi cere sufletul,
Așà-mi este umbletul.
Via 'n vară înflorește,
Iar în toamnă cum rodește,
Vine graur de-o ciupește.
Eu de ieri am înflorit;
Sînu-mi încă n'au rodit
Și îl arde-un foc cumplit.

NOTE

Hora țigănească. — Vestitul poet rus, Pușchin, a tradus această horă din românește și a introdus-o în poemul său, intitulat: Țiganii.

www.dacoromanica.ro

XII

BARBU

„Ce cați, Barbule, la noi?
Nu sunt fete pe la voi?
—Ba sunt, da's cam mi-
[titele,
Nu mă pot iubi cu ele.
La voi sunt mai năltișoare,
Și de chip mai bălăioare,
Mi le-a făcut Dumnezeu
Tocmai de pe placul meu!
— Barbule dela Munteni,
De-ai venit la Moldoveni,
Potoale-ți dorințele
Și nu-ți pierde mințile.
—Mi-oiu semănà numele
P'în toate cărările,
Să răsară flori de dor,
Cu miros pătrunzător,
Să le poarte fetele,
Fetele, nevestele,
Să le meargă vestele!".

XIII

BABA ȘI FATA

Sub răchită rămurată
Șade-o babă supărată,
Și 'mprejur iarba-i uscată!
Ce-a fost verde-a vestejit,
Ce-a fost dulce-a amărît,
Ce-a fost vesel s'a mâhnit!
Pe sub lunca înverzită
Trece-o fată înflorită
Și de fluturi urmărită.
Ce-a fost veșted înverzește,
Ce-i amar se îndulcește,
Ce-i mâhnit se 'nveselește.

XIV

LELIȚELE

Dragă mi-e lelița 'naltă
Și la mers cam legănată.
Dragă mi-e lelița 'n joc,
Când se leagănă cu foc,
Unde-și pune piciorul,
S'aprinde mohorul,
Unde-aruncă-un ochișor,
Arde sufletul de dor!
Dragă mi-e lelița mică
Și de trup cam gingășică,

www.dacoromanica.ro

Că se sue pe opincă
Şi dă gură subţirică ;
Câte fete cu mărgele,
Toate's drăguţele mele.
Câte fete cu bondiţă
Poartă miere pe guriţă.
Câte fete răsărite
Toate-mi par flori înflorite.
Cum aş face, cum aş drege,
Că pe toate le-aş culege,
Să-mi fac traiul şi să mor
Legănat pe sânul lor !

XV

BABA ŞI MOŞNEAGUL

— Fost-ai, leleo, când ai fost
Şi'ai rămas un lucru prost.
—Fost-ai, badeo, om voinic
Şi'ai rămas om de nimic.
—Avuşi, leleo, floricele,
Şi'acum ai zbârceli la piele.
—Avuşi, badeo, ochii dârji,
Şi'acum eşti cu trupu'n cârji.
—Fost-ai, leleo, cu lipică
Şi'ai rămas cu fugi de-aici.
—Fost-ai, badeo, om vioi
Şi'ai ajuns chiar un strigoi".

XVI

FUGI ÎN COLO

Fugi în colo, vină 'ncoace ;
Şezi binişor, nu-mi da pace.
Lasă-mi mâna, nu mi-o frânge,
Ia-mă 'n braţe de mă strânge.
Vrei o floare, nu-ţi dau floare,
Na-ţi guriţă 'ndulcitoare.
Vrei ce vrei, eu vreu nu vreu
Şi-ţi dau tot sufletul meu !

www.dacoromanica.ro

XVII

FLOAREA DIN PÂRLAZ

Leleo roşie la obraz,
Leliţo, leliţo fa,
Floricică din pârlaz,
Leliţo, leliţo fa,
Ce folos că eşti frumoasă
Şi la cap căpăţânoasă.
Eşti dragă flăcăilor
Ca buha găinilor.

Mândră eşti şi sprâncenată,
Dar la buze cam umflată.
Eşti ca floarea cea de nalbă,
Dar împletişi coadă albă.
Strânge-ţi, leleo buzele
Că le pişcă muştele.
Strângeţi lipitorile,
Că se văd fasolele.

XVIII

BUSUIOCUL

„Busuioace, busuioace,
N'ai mai creşte, nici te-ai coace!
— Dar de ce să nu mă coc,
Că mă port fetele 'n joc.
— Trandafire, n'ai mai fi,
Nici în cale-ai înflori!
— Dar de ce să nu mai fiu,
Că mă poartă lelea viu
— Tu eşti viu, dar eu sunt mort
Şi de-abia 'n lume mă port.
—Mergi în horă, saltă'n joc,
S'ai parte de busuioc.
Vin' la horă-ici în şir,
S'ai parte de trandafir.

XIX

IAN SUI LELEO...

„Ian sui, leleo 'n cel măr dulce,
Să vezi badea cum se duce
Cu chica nepieptănată,
Cu năframa nespălată,
Cu faţa nesărutată.
— Vin' bădiţă, înapoi,
Mai vin' dragă, pe la noi,
Chica pieptăna-ţi-oiu
Năframa spăla-ţi-oiu
Faţa sărută-ţi-oiu".

www.dacoromanica.ro

XX

FEMEEA TEMUTĂ

„Frunză verde de agude,
Strig la puica, nu m'aude;
Şi de-aude, ea s'ascunde,
Ea s'ascunde, nu-mi răspunde.
Ba te-aud, bădiţă-aud,
Dar n'am gură să-ţi răspund,
Că-i duşmanul lângă mine
Cu două pistoale pline,
Când de când s'i dee 'n mine.
Unu 'n mine, unu 'n tine;
Să dee 'n noi amândoi
In noi, săracii de noi!
C'aşa ne-a slujit norocul,
Să 'mpărţim amândoi focul.

XXI

SULTANA

Frunză verde cardamă
Sultănico, fa,
Ori tu mi-ai făcut ceva,
Şultănico, fa,
De nu te mai pot uità?
Când mă uit la casa ta
Mi se rupe inima.
Alunica-ţi dela gât
M'a aprins, m'a omorît.
Alunica-ţi de pe braţe
A să mă scoată din viaţă.
Leliţo cu alunei,
Nu cătà la doi, la trei,
Şi cată la ochii mei,
Că's albaştri ca şi-ai tăi.
Haĭ, leliţă, la prisacă,
Timpul dulce să ne treacă,
Să mâncăm miere de roi,
Să ne iubim amândoi,
Să bem apă dintr'un loc
Şi să ne iubim cu foc!

XXII

LELIŢA DELA MUNTENI

Leliţo dela Munteni,
Leliţo, leliţă fa,
Vin coleà la Moldoveni
Leliţo, leliţă fa,
Să ne prindem soţiori,
Să 'nflorim ca doi bujori.

www.dacoromanica.ro

Hai în horă de-i jucà
Că eu sufletul ți-oiu dà;
Tu ești mândră la privit
Eu voinic bun de iubit.

Piară dracul dintre noi,
Să fim una amândoi,
Tot un trup ș'un sufletel,
Ca un deget ș'un inel!

XXIII

ȘAPTE FEȚE

Pe mine ce m'a mâncat?
Șapte fețe dintr'un sat
Și-o nevastă cu bărbat;
Iar nevasta dracului,
Mă spuse bărbatului,
Mă făcù râs satului;
Și fetele m'au lăsat,
Că toate s'au măritat,
La inimă m'au secat!
Una-i Visa, una-i Muşa,
A treilea e Brânduşa,
A patrulea e Anghelușa,
A cincilea e Catinca,
A șaselea e Voica,
A șaptelea Ilinca.
Toate-au fost mândrele
fmele,
Și, cât m'am iubit cu ele,
Le-am dat salbe și inele;
Dar cea puică de nevastă
Dà cu spuză pe fereastră.
Dà cu spuză să mă arză
Când treceam ca să mă
vază.
Ce-a fost verde s'a uscat,
Ce-a 'nflorit s'a scuturat,
Ce-am iubit, eu n'am uitat!

XXIV

STĂNCUȚA

La bordeiu cu crucea naltă,
La Stăncuța sprâncenată
Joacă hora încheiată,
Curge lumea fermecată.
Vinu-i bun, ocaua mare,
Beau voinicii pe secare,
Nu se 'ndur ca să se ducă,
Noaptea la dânsa-i apucă.
Cine trece, se oprește,
Cât o vede, nebunește,

www.dacoromanica.ro

Bea vin, punga-şi chel- [tueşte
Şi, zău, că nu se căeşte.
Cine vine 'n patru boi,
Se 'ntoarnă numai cu doi ;
Cine vine de călare,
Pleacă cu şaua 'n spinare,
Iar pe jos oricine vine,
Işi bea tot de lângă sine
Şi se duce gol cu bine.

XXV

MARIOARA

„Marioară dintre bălţi,
Cu dragostea 'n patru părţi,
Na delă mine doi zloţi
Şi nu te iubi cu toţi.
Rămâi tu cu banii tăi,
Eu cu prietenii mei,
Banii ştiu să-i cheltuesc,
Dar pe bani nu mă iubesc".

XXVI

DOMNICA

Astăzi bură, mâine bură,
Leliţă, leliţă,
La Domnica 'n bătătură,
Leliţă, leliţă.
Ca să crească de-o răsură,
S'o pue la legatură ;
Să se primenească 'n ie
Şi 'n rochiţă lilichie,
Să placă altor şi mie.
Să pue la gât mărgele,
Şi la degete inele,
Paftaluţe şi cordele
Numa 'n flori şi fluturele,
Şapoi să s'arunce 'n joc
Ca un trandafir de foc.

XXVII

NEVASTA CARE IUBEŞTE

Nevasta care iubeşte
Spală noaptea şi cârpeşte,
Şi ziua se primineşte
Of, of, of, şi hop, hop, hop,
Of, ce foc şi ce potop!
La horă dacă se prinde,

www.dacoromanica.ro

Inima ei se aprinde,
Şi danţul mereu întinde.
Of, of, of, şi hop, hop, hop,
Of, ce foc şi ce potop!
Sare, pasurile 'ndeasă,
Plâng copiii, ei nu-i pasă
Nici de casă, nici de masă.,
Of, of, of şi hop, hop, hop,
Of, ce foc şi ce potop!

XXVIII

OMULE, BOULE

Au nu vezi unde mă duc,
Omule, boule?
C'un condur şi c'un papuc,
Omule, boule?
Cu papucul târşiind,
Cu condurul tropăind.
Că de când m'am măritat
Şi te-am luat de bărbat
Nu te-ai mai trezit din [prost
Şi de necaz mi-ai tot fost.
Te-am mânat să ari la plug
Cu cei patru boi la jug.
Plugu-mi lăsaşi la nevoi
Şi-mi pierduşi sărmanii boi!
Apoi încă te-am mânat
Şi cu puşca la vânat;
Puşca 'n două mi-o frân- [seşi
Şi nimic nu aduseşi.
Ţi-am dat cofa să te duci
La puţ, apă să-mi aduci.
Căzuşi, cofa mi-o spărseşi,
Nici doagele n'aduseşi.
Te-am mânat apoi pe loc,
Cu hârbul să-mi aduci foc;
Hârbul mi l-ai bucăţit,
Sprâncenile ţi-ai pârlit.
Te mânai să-mi tai un [lemn,
Până când să cer un s mn
Toporul l-ai năpustit,
Sub lemne ai adormit!

XXIX

AOLEO! CE FUSE ASTA?

Aoleo! ce fuse asta?
Lupii mi-au mâncat ne- [vasta,
Când suiam amândoi coa- [sta,
Trecui balta,
Luai alta.

www.dacoromanica.ro

Aoleo! ce bătăioasă!
Umblă tot năbădăioasă;
Nici cu așta nu fac casă.
Nici cu dânsa
Nu fac strânsa.
Când îmi umblă 'n bătătură,
Chiar Rusalii par'c'o fură...

Și când dă câte o gură
Vaca fuge;
Boul muge.
Ho, bălțato! na, boiastră!
Stați, că nu-e boala voastră.
Și e chiar n. vasta noastră.
Mi-e pereche,
Nu vă-i streche!

XXX

NEVASTA HARNICĂ

Iacă mândra de pe vale
Cu rochița în paftale,
Cum mă 'ntâmpină în cale.
Of, of, of și aoleu,
Arde sufletelul meu!
Ea aleargă 'n fuga mare,
Seceră orz de prânzare,
Și-l usucă 'ntr'o căldare.
Of, of, of și aoleu,
Arde sufletelul meu!

Până un copil să sugă,
Se asvârle ca vârlugă
Și răsnește tot în fugă.
Of, of, of și aoleu,
Arde sufletelul meu!
Intr'o clipă ea frământă,
Se roșește, se 'nfierbântă,
Și de bucurie cântă.
Of, of, of și aoleu,
Arde sufletelul meu!

XXXI

NEVASTA BATUTĂ

Aoleu! mă-mă doare spata,
Că m'a bătut cu lopa-pata
Sufletelul cât coleà.

Aoleu! mă-mă doare gâtul
Că m'a bătut rău urâtul.
Sufletelul cât coleà.

www.dacoromanica.ro

Aoleu! mă-mă doare mâna,
Că m'a bătut cu pră-pră-
[jina.
Sufleţelul cât coleà.
Aoleu! mi-a mi-a frânt pi-
[ciorul,
Că m'a bătut cu to-topo-
[rul
Sufleţelul cât coleà.
Aoleu! mă-mă doare şoldul,
C'a dat în mine cu-cu
[boldul
Sufleţelul cât coleà.
Aoleu! mă-mă doare cotul,
C'a dat cu lemnul ne-ne-
totul
Sufleţelul cât coleà.
Aoleu! mă-mă doare capul,
Că m'a lovit cu pro-pro-
[ţapul.

XXXII

RĂZBUNAREA NEVESTEI

Ici e ţărână cu glod
Hop odată, sus.
Ici e bărbatul nerod
Hop odată, sus.
Ici e, tocmai unde joc,
Ca să mă alin de foc.
Ici doarme cu mâini la piept
Ş'o să joc să mi-l deştept.
Dar decât l-oiu deşteptà
Oiu jucà ş'oiu tot cântà.
Dormi, tu, bărbăţelul meu,
Ierte-mi-te-ar Dumnezeu!
Dormi, dormire-ai somnul
[lung,
Că multe-am tras şi-mi
[ajung!

XXXIII

DE CÂT RUDA ŞI VECINUL

Decât ruda şi vecinul,
Leliţo, leliţă,
Mult mai bine cu străinul,
Leliţo, leliţă
Ruda că te necăjeşte,
Şi vecinul te vorbeşte,
Iar streinul te ajută
Şi face dragoste mută.
Decât un tată ş'o mumă,
Să te certe pentr'o glumă,
Mai bine c'un bărbăţel,
Dacă-i blând şi tinerel,

www.dacoromanica.ro

Că-ți spune două, trei [glume
Cum îți e mai drag pe [lume
Și-ți așează-o pernioară
Pe prispă scrile-afară.
Decât un bărbat urît
Mai bine-un străin iubit,
Cât șezi cu el împreună
Nu te 'nduri de vorbă bună.
Fie noaptea cât de mare,
Că tot mică ți se pare.
Trece 'n grab, ca o nălucă,
Ziua 'n brațe-i te apucă!

XXXIV

DORULE, ODORULE

Către mine te jurai,
Dorule, odorule!
Că pe nimeni nu mai ai,
Dorule, odorule!
M'ai făcut de te crezui,
Dar cu altul te văzui;
Ș'acela mi-e frate bun,
Nu-mi vine să mă răzbun.
Poți să'mi fii de-acum cum- [nată,
Că de mine ești lăsată,
Cu foc mare blestemată
Și de mine 'n veci uitată!

XXXV

ESTE BINE, NU E BINE

Este bine, nu e bine
Să iubești de lângă tine,
Că te vede ori și cine
Și te face de rușine,
Ci să iubești mai departe;
Ducele nu sunt deșarte.
Ori și când doru-ți abate,
Te repezi ca la un frate.
Bărbatu-i cu bunătate,
Te 'ntreabă de sănătate;
Iar nevasta, de iubește,
Se preface că bolește,
Geme, zace, se bocește,
Și bărbatu-și amăgește.
El aleargă ș'o întreabă:
Nu știi, soro, vreo babă,
Ca s'aleagă vre-o iarbă,
S'o pun la foc ca să fiarbă?
Ea-i răspunde: Mergi la [moară,
La făina de secară.
El se duce, ea se scoală,

www.dacoromanica.ro

Se gătește 'mbracă țoală,
Apoi masa că așază,
Cu neicuța ospătează,
Și din gură tot urează:
„Dee Dumnezeu o ploae,
Grăunțele să se moae,
Să nu poată-a măcinà,
Nici acasă-a se 'nturnà!“

XXXVI

AOLICA, DODO, FA

„Aolică, Dodo, fa!
A, tu mi-ai făcut ceva,
De nu te mai pot uità,
—Ba, nu ți-am făcut nimic,
Dar mi-e vorba cu lipic,
De supun pe-orice voinic.
—Hai, mândro, pe deal în [sus,
C'a făcut fuseiul fus,
nici haragi nu i-am [pus.
Hai, mândro, să ne suim,
Să mergem, să hărăgim,
Numai amândoi să fim.
Eu să hărăgesc din deal,
Către vale 'n jos, spre mal,
Și tu, mândro, către deal.
Față 'n față să privim,
Ochi cu ochi să ne 'ntâl- [nim,
Unul spre-altul să venim!“

XXXVII

ZIS-A BADEA

Zis-a badea, c'a venì
Luna când a răsărì.
es afară, luna-i jos,
Badea nici că s'a întors!
Unde ești, bădiță frate,
De mă lași pe așteptate?
— Taci, leliță, c'am venit
De cum luna s'a ivit.
Și te-aștept pe după casă,
Sub răchita cea pletoasă.
—De-ai venit, bine-ai venit,
Trandafirul meu iubit!
Că cu tine mă mai ieu,
De-mi alin necazul greu!

www.dacoromanica.ro

XXXVIII

ARZĂ'L FOCUL DE BĂRBAT

Arză-l focul de bărbat!
A venit aseară beat
Și de mine s'a legat.
Eu i-am zis: Vedeà-te-aș
[mut!
Că nu ești om priceput.
Cum te-arăți, cum lene-
[vești,
De nimica nu 'ngrijești,
N'ai închis ocoalele.
Nici ai închis vitele.
Ș'un buhai s'a dezlegat,
Toate vitele mi-a spart,
Ș'au venit lupii în sat
Și pe toate le-au mâncat!

XXXIX

LELIȚICO, DRAGA MEA

Lelițico, draga mea,
Guriță de floriceà!
Când o veni Sâmbăta,
Leagă de codița ta
Un fir galben de mătasă
Și mi-l scoate pe fereastră.
Când oiu veni să te-aștept'
De mătasă-oiu trage 'ncet,
Tu pe-afară că-i ieși
Ș'amândoi ne-om drăgosti

XL

ÎNSURA-MA'Ș [1]

Insura-m'aș însurà,
Nu știu soacra ce mi-o dà!
Coșarca cu fusele,
Gostrețul cu mățele?
Insura-m'aș însurà,
Nu știu ce fată-aș luà?
Să fie de om bogat,
Rău mi-e frică de-un păcat!
Ea mi-o cere lumea toată,
Făr 'a se gândi la plată,
Și mi-a cere piei de zmeu,
Să 'ncalțe piciorul său,

www.dacoromanica.ro

Că de capră
Lesne crapă,
Şi de oaie
Se despoaie,
Şi de ţap
Iţi sare 'n cap!

Aş lua-o de Bărgău,
Mă tem c'a fi lucru rău.
Oiu lua o sărmăncuţă,
Care poartă opincuţă
Şi cămaşă cu altiţă,
Şi pe şolduri o catrinţă.

NOTE

[1] *Insurà-m'aş însura.*— Insurătoarele pentru Români sunt un prilej de mari veselii, căci nunţile ţin mai multe zile, şi bancheturiele nu contenesc. Obiceiurile sunt păzite cu rigorozitate dela moşi strămoşi în asemenea ceremonii de familie şi sunt foarte interesante de observat. Iată de pildă datina împeţirii cum se practică în munţii Vrancei.

Vornicelul, ţiind o năframă cusută în mână, merge întovărăşit de alţi doi oameni la părinţii fetei, şi zice:

„Bună vreme la cinstita adunare! şi la cinstiţi socri mari! „cum trăiţi? cum vă aflaţi?"

Socrii răspund: „Mila Domnului, ne aflăm bine; dar şi „Dumneavoastră seama vă daţi, pe la noi ce căutaţi?"

Vornicul se închină şi zice: „Noi cum umblăm şi ce cău„tăm, seama bine ne dăm, frica nimănui nu purtăm. De „unde venim ştim, şi unde mergem cunoaştem, că noi sun„tem soli împărăteşti, oameni buni dumnezeeşti, şi avem „poruncă împărătească, nime să nu ne oprească. Deci „D-voastră sunteţi rugaţi bine să ne ascultaţi, când om cu„vânta şi seama ne-om dà: Al nostru tânăr împărat decu„seară ne-a chemat şi această poruncă ne-a dat: Să strân„geţi cete de voinici, cu topoare mari şi mici, ca să fac o „vânătoare, de păsări gălbioare, de blânde căprioare. Noi „cu toţii ne-am supus, la vânătoare ne-am dus, iar împă„ratul în deseară, zări o urmă uşoară de sprintenă fiară. „Unii ziseră că-i urmă de pasăre de raiu, să fie împăratului „bună de traiu. Alţii ziseră că-i urmă de zână, să fie îm„păratului grădină, de frumoase roduri plină. Atunci tână„rul nostru împărat, în scări de aur s'a ridicat, peste mun„dră oaste a cătat şi a zis: Cine-a fi în stare, să prindă o

www.dacoromanica.ro

„fiară, şi pe urmă-i să se ducă, şi răspuns apoi s'aducă?
„Atunci noi ne-am ales şi pe loc am purces, din urmă în
„urmă, ca păstorul după turmă. Şi viind noi trei voinici, şi
„ajungând pe aici cu suflarea vântului, pe faţa pământului,
„am zărit căzând pe casă o stea mândră, luminoasă, şi-am
„mai văzut o floricea mai mândră decât o stea, care 'n flori
„înfloreşte, dar de rodit nu rodeşte. Împăratul nostru o vrea
„şi ne-a trimis după ea, ca să i-o ducem mireasă să şi-o
„facă împărătească!"

XLI

PE SUB POALE DE PĂDURE

Pe sub poale de pădure
Merg copilele la mure,
Nevestele la alune
Şi râd ca nişte nebune;
Eu m'am dus să tai nuele
Şi prin huciu am dat de ele.

Venit-a ploaie cu vânt,
De le-a ţipat la pământ.
Eu am fost băiat milos,
M'am lăsat cu ele jos
Şi le-am mâncat murele
Şi le-am muşcat gurele.

XLII

FA LELIŢĂ ROTILIŢĂ

„Fa leliţă rotiliţă,
Dă-mi gura peste portiţă.
—Ba, eu gura nu ţi-oiu dà,
Că aşa mă-i muşcà.
Drag îmi e bădica nalt,
Că sărută desmierdat.
El se pleacă, de eşti mică
Şi în braţe-i te ridică,
Dar bădica mititel
Mi-e urât şi fug de el,
Că cu nasu 'n brâu te'm-
[punge
Şi cu gura nu te-ajunge!

www.dacoromanica.ro

XLIII

PENTRU MÂNDRA CARE-MI PLACE

Pentru mândra care-mi [place,
Nici părinții n'au ce-mi [face,
Nici judele satului,
Nici chiar Domnii sfatului.
Domnii șed și sfătuesc,
Eu cu mândra mă iubesc,
Și cu dragoste-i șoptesc :
„De ți-ai face pat afară
Eu m'aș face vânt de vară.
Ș'aș veni la tine-'ndată
Să te văd cum ești culcată?
Cu fața către perete,
Cu gura arzând de sete?
Fața vânturà-ți-o-aș
Gura sărutà-ți-o-aș!

XLIV

TRECUI VALEA

Trecui valea ș'o puntiță
La fata de dăscăliță :
„Dragă mândră, mândru- [liță!
Nu știi țese, nu știi coase
Dar te știi că ești frumoasă.
Podu-ți țesă pânza groasă,
Fuiorul joacă prin casă.
Dar fuiorul cum s'a tors?
Coborînd pe scară jos,
Cu trei ouă de găină
Și cu sacul de făriná.
Orî cum fie, așa fie,
Ești frumoasă și-mi placi [mie!“

XLV

BADE TRANDAFIR

„Bade, trandafir frumos!
Vrut-ai să te-arăți duios,
Dar te-ai arătat ghimpos
Și din minte nu m'ai scos.
— Vai! leliță din cel sat!
Ce-ai cerut și nu ți-am dat?

www.dacoromanica.ro

Cerut-ai faguri de miere,
Eu ți-am dat buzele
[mele.
Cerut-ai o vioreà,
Ți-am adus inima mea.

—Dacă vr-i dragoste-a-
[prinsă,
Adă-mi gura neatinsă,
Și o inimă fecioară
Ca apa dela izvoare.

XLVI

MĂI BĂDIȚĂ, PĂR SUCIT

Măi bădiță, păr sucit!
Șezi la noi dac'ai venit.
Decât să văd că te duci,
Mai bine te-aș vedeà 'n
furci,

In furci nalțe de nuele,
De-asupra căsuței mele,
Vântul să tè răcorească,
Ochii mei să te privească.

XLVII

PORUNCITU-MI-A MÂNDRA

Poruncitu-mi-a mândra,
Să mă duc pân' la dânsa.
Duce-m'oiu ca un nebun
Pe-o frunziță de alun.
Trec în vale, mor de sete,
Mă 'ntâlnesc cu două fete,
Amândouă 'n berte nouă,
Săruta-le-aș pe-amândouă,
Iar pe una totdeauna

Că-i frumoasă ca și luna.
Copiliță de boer!
Cată colo 'n fund, pe cer,
Vezi cel nour, vezi cel deal?
Vin' cu badea la Ardeal.
Fata-mi zice: Ești nebun?
Mergi pe-o frunză de alun,
Că te-așteaptă oarecine
Și râde 'n brațe străine.

XLVIII

TRANDAFIR CU DOUĂ FLORI

Trandafir cu două flori,
Mama-i cu două nurori,
Una-i ruja macului

Una-i ruja dracului,
Una-i pune lăutoare
Ca să-i fie-opăritoare,

www.dacoromanica.ro

Alta merge la fântână
Cu cămașa soacri 'n mână
Ș'o întinde 'n apă-o dată:
Na-ți-o, mamă, că-i spălată,
Ș'o acață pe-o nuia,
Câinii hârâie la ea!

XLIX

PASĂRE GALBENĂ

Pasăre galbenă 'n cioc,
Rău mi-ai cântat de noroc,
De ți-ar pica ciocul tău,
Precum mi-ai cântat de rău!
Tra, la, la, la, la, la, la,
Nu vedeai inima mea,
Cât de ferbinte iubià,
Dar acuma-i sloiu de ghiață,
Rece și fără de viață,
Tra, la, la, la, la, la, la,
Glasul tău cu amărîre
Mi-a cântat de despărțire,
Să mă duc în cale grea,
Departe de puica mea!
Tra, la, la, la, la, la, la.
Căci nu sunt un vânător,
Se pândesc când ai să zbori,
Și să-ți dau eu ție plată
Cu un fulger de săgeată!
Tra, la, la, la, la, la, la,

L

RĂVAȘ PUICĂ...

„Răvaș puică, răvaș dragă,
Nu-ți pară lucru de șagă.
Răvaș dela Impăratul,
Că-ți vine acasă bărbatul.
— Arză-l focul de răvaș.
Și 'n cenușă vede-l-aș!
—Gată-te, nevastă, bine,
Că bărbatul iată-l vine.
—Las' să vie, dracul știe!
Calea mărăcini să-i fie.
Eu cămașa i-am spălat,
Cu urzici i-o am frecat,
Și pe spini i-o am uscat.
Ș'încă i-am gătit de cină
Două labe de galină
Cu smântâna din fântână.

www.dacoromanica.ro

Gată-te, nevastă, bine,
Iată că drăguțul vine.
—Las' să vie, Domnul știe!
Calea trandafiri să-i fie.
Eu cămașa i-am spălat,
Cu sulcină-o am frecat,
Și pe flori i-o am uscat.
Ș'încă i-am gătit de cină.
Un pui tânăr de galină,
Ș'o ulcică de vin plină.
Că-i sunt dragă, ș'ori ce-oiu face,
El îmi zice că îi place!

www.dacoromanica.ro

SUPLIMENT

I

MAGDU
(Baladă)

Vine Magdul de pe vale
Şi 'ntâlneşte-o fată 'n cale:
„Magdule din Răsuceni,
Ce caţi la noi, la Strâm-
[beni?
Ce caţi, Magdule, la noi?
Ori nu's fete pe la voi?
—Ba sunt ele, dar îs mici;
Nu sunt încă de voinici,
Ş'am venit să çerc pe-aici,
De-oiu găsi una mai mare,
Să-mi fie de însurare.
— Ba, sunt fete măricele
Câte flori şi câte stele;
Dar nici una nu-i ca mine...
—Te aleg dar eu pe tine,
Amândoi să trăim bine"
Vine Magdul dela plug,
Cu doisprece boi la jug.
Duşmanii calea-i pândesc,
In calea lui se ivesc,
Cată la doisprece boi
Şi-i aleg doi câte doi.
Magdul că se încruntă,
Voinicește se luptă,
Iar duşmanii-l năvăleà
Şi de moarte mi-l răneà !...
La casa cu trestioară
Zace un voinic să moară.
Nu ştiu zace, ori se face,
Că guriţa nu-i mai tace.
Nici la umbră, nici la soare
El odihnă nu mai are,
Ci se bate zi şi noapte
Şi varsă sudori de moarte!
Cântă buha într'o cruce,
Pe Magdu la groapă-l
[duce,
Dar de plâns cine mi-l
[plânge?
Şi 'n braţe cine mi'l
[strânge?
Plânge mama cât ce poate
Şi surorile lui toate.
Iar logodnica-i când plânge
Varsă lacrime de sânge,
Şi dę doru-i şi de jale
Se despică frunza 'nvale:
„Oh! drăguţe Magdule!
Semănà-ţi-aş numele
Prin toate poenile,
Să răsaie florile.
Care fată lè-o culege
De ea dorul să se lege.
Care-or vrea ca ca să le
[poarte
La pământ să cadă moarte!"

www.dacoromanica.ro

II

FRATELE RĂZLEŢ
(Doină)

„Frunză verde pădureţ,
Oliolio! frate răzleţ,
Ce nu vii să ne mai vezi?
Că de când te-ai răzleţit
Pe la noi n'ai mai venit,
Să vezi cât eşti de jălit!
Cum te plânge maica-ta,
Cum te plânge nevasta,
Cum te plâng surorile,
De cu zori ca florile.
De plâns ochii li se strică,
Frunza 'n codru se despică.
De dor mare nesfârşit
Faţa lor s'a veştejit,
Ca frunza stejarului
De-atinsul brumarului,
—Alei! Surori ce-am avut,
Cât din ochi eu v'am pier-
[dut
Multe rele-am pătimit,
Mult amar am înghiţit!
Că mama când m'a făcut
Atunci bine i-a părut,
Iar când naşa m'a scăldat
Atunci rău m'a blestemat,[1]
Că cu plânsul nu 'ncetam
Şi din somn o deşteptam.
Mamă 'n braţe mă luà,
Şi la sân mă legănà,
Şi cu lapte m'adăpà,
Dar cumplit mă blestemà
Să fiu în lume de chin,
Să trăesc ca un străin
Şi de viaţă să n'am parte
Şi de ea să fiu departe.
Gândul ei s'a împlinit
Şi de voi m'am răzleţit
Cu sufletul amărît!"

NOTE

[1]. *De când naşa m'a scăldat*
Atunci rău m'a blestemat!

Când se scaldă copilul după naştere, obiceiul este de a se pune în scăldătoare zahăr, grâu sau orz, vin şi sămânţă sau floare de bujor, dacă copilul e de parte bărbătească, şi atunci naşa îi meneşte să-i fie viaţa dulce ca zaharul şi mânoasă ca grâul; să ajungă a fi mândru ca un bujor, şi precum vinul se întăreşte cu cât se învecheşte, asemenea finul să tot crească în putere, cu cât o înaintă în vârstă.

www.dacoromanica.ro

Dacă însă copilul e de parte femeească naşa îi pune în scăldătoare zahar, o pană de păun sau de porumb, şi foi de trandafir, menindu-i să aibă traiu dulce şi îmbelşugat, şi să ajungă uşoară la mers ca pana şi frumoasă la chip ca floarea trandafirului.

III

NANI-NANI

(Cântece de leagăn)

Nani-nani copilaş,
Dragul mamei fecioraş!
Că mama te-a legănà
Şi mama te-a căutà
Ca pe-o floare drăgălaşă
Ca pe-un îngerel în faşă.

Nani-nani cu mama,
Că mama te-a descântà
Să te faci un viteaz mare,
Ca Domnul Ştefan cel mare.
Să fii verde la războiu,
Să scapi ţara de nevoi!

Nani-nani, puiul meu,
Fericite-ar Dumnezeu!
Să fii oacheş şi frumos,
Ca un soare luminos,
Fetele să te 'ndrăgească,
Flori în calea ta să crească!

ALTUL

Nani-nani, copiliţă,
Draga mamei garofiţă,
Că mama te-a legănà
Şi pe faţă te-a spălà
Cu apă dela isvoare,
Ca să fii ruptă din soare.

Nani-nani, drăguliţă,
Creşte-ai ca o garofiţă.
Să fii naltă, trestioară,
Albă ca o lăcrămioară,
Blândă ca o turturea
Şi frumoasă ca o stea.

NOTE

In Italia mamele obicinuesc ca şi Româncele a legăna copiii lor cu un soiu de nani-nani. Ele cânt următoarea strofă:

www.dacoromanica.ro

Dormi, dormi, nel mio seno.
Il mio cuor culla sara,
Fa la nina, nana, na.

IV

LADO-LADO

Cântec de nuntă

Frunză verde lăcramioară,
Lado, lado, surioară!
Dute 'n haine de mireasă
La bărbatul tău acasă.
Lasă mamă, lasă tată,
Că de-acum ești măritată,
Lasă frați, lasă surori,
Lasă grădina cu flori,
Că tu singură-ai să fii
O grădină de copii.
Lado, lado, numai plânge,
Mijlocelul nu-ți mai frânge,
Că acasă te-i întoarce
Când pe strat inul s'a toarce,
Și la maică-ta te-i duce,
Chiar atunci și nici atunce
Când bondaru-a face [miere,
Când a face plopul pere
Și răchita vișinele,
Să-ți alini pofta cu ele!

NOTE

Acest cântec se cânta miresei când pleacă ea dela casa părinților, ca să se ducă la casa mirelui.

V

UNCROPUL

(Cântec de a doua zi după cununie)

Vine cioful dela baltă,
Cu plătica 'nbăirată,
Cu suducul în pohod
Și carasul în năvod.
Ce cați, ciofule, la noi?
Ce-ai venit ca un strigoi?

www.dacoromanica.ro

Du-te, du-te la pădure,
Să nu pieri de vr'o secure,
Du-te, du-te 'n mărăcine,
Să nu paţi vreo ruşine.
Că la noi sunt cununii,
Şi la noi sunt veselii.
Noi jucăm şi tropăim,
Pământul să-l netezim,
Bem, cântăm, şi veselim
Şi din gură chiuim,
Şi sărim în hop şi 'n trop,
Că e ziua de uncrop.
Vai! sărmanul de strigoi!
Cioful zace pe gunoi.

Nime nu cată la el,
Că-i străin şi singurel.
Preoteasa mai miloasă
Ia pe ciof, îl duce 'n casă
Şi-l pune pe colţ de vatră,
Iar câinii la dânsul latră.
Popa vine mânios,
De pe vatră mi-l dă jos,
Preoteasa mai duioasă
Poftește pe ciof la masă.
Popa-i dus, ciofu-i în casă,
Ciofu 'n sân la preoteasă!

NOTE

Acest cântec bizar se cântă a doua zi după cununie, la masa cea mare, unde se obicinueşte a se bea vin fiert cu miere. La acea masă, fiecare din oaspeţi este dator a cântà un cântec care-i va plăceà, când îi vine rândul să bee parte de vin fiert. Alte multe datini îşi au locul lor în ziua uncropului, însă nu putem a le expune aici.

VI

CÂNTECUL ORBULUI

(Doină)

Frunză verde mărăcine,
Vai ş'amar! amar de mine,
Nu ştiu ziua când se face,
Că'n mormânt lumina-mi zace!
Părăsit, eu stau în drum,
Nu văd lumea nici de cum;
Nu văd lume, nu văd soare,
Nu văd mândre feţişoare.
Incotro dau să mă'ntorc,
Ochii mei de plâns se storc;

www.dacoromanica.ro

Incotro mă învârtesc,
Intuneric tot găs sc,
Cine trece pe cărare
Nu treacă cu nepăsare,
Că lumea-i amăgitoare
Ca o floare trecătoare,
Ca o apă curgătoare.
Oameni buni, mă tânguiți.

Oameni buni! mă miluiți
Căci cu-atât vă folosiți
Lumea asta e-o părere
De avere, de putere,
Iar cuvântul orbului
Sue 'n naltul cerului,
Și ruga sărmanului
Stă la dreapta Domnului.

VII

PLUGUL
(Colindă)

Aho, aho, copii argați,
Stați puțin și nu mânați,
Lângă boi v'alăturați
Și cuvântul mi-ascultați:
S'a sculat mai an
Bădica Troian [1]
S'a încălicat
Pe-un cal învățat,
Cu nume de Graur,
Cu șaua de aur,
Cu frâu de mătasă,
Cât vița de groasă.
Și în scări el s'a ridicat,
Peste câmpuri s'a uitat,
Ca s'aleagă un loc curat
De arat și semănat.
Și curând s'a apucat
Câmpul neted de arat
In lungiș și'n curmeziș.
S'a apucat într'o Joi
C'un plug cu doisprece boi,
Boi bourei,
In coadă cudălbei,
In frunte țintătei,
Mânați, copii, hei, hei!

Zioa toată a lucrat,
Brazdă neagră a răsturnat,
Și prin brazde a semănat
Grâu mărunt și grâu de vară,
Dee Domnul să răsară!
Mânați, măi, hăi, hăi!

Și cât lucrul a sfârșit
Iată, măi, s'a stârnit
Un vânt mare pre pământ
Și ploi multe după vânt,

www.dacoromanica.ro

Pământul de-a rîcorit
Și sămânța a 'ncoltit.
Mânați copii, hăi, hăi!

La luna, la sîptîmâna,
Își umplea cu apă mâna, [2]
Și se duse ca să vadă
De i-a dat Dumnezeu roadă,
Și de-i grâul răsărit,
Și de-i spicul aurit.
Erà 'n spic ca vrabia,
Erà 'n pai ca trestia!
Mânați, măi, hăi, hăi!

Troian iute s'a întors,
Și din grajd p' loc a scos
Un alt cal mai năzdrîvan,
Cum îi place lui Troian,
Negru ca corbul,
Iute ca focul,
De nu-l prinde locul,
Cu potcoave de argint,
Ce sunt spornici la fugit,
Mânați, copii, hăi, hăi!

El voios a 'ncălecat,
La Teghina a apucat,
Și oțel a cumpărat,
Ca să facă săceri mari,
Pentru secerători tari,
Și să facă săceri mici,
Pentru copilași voinici,
Și altele mai mărunțele,
Cu mărunchi de floricele,
Pentru fete tinerele
Și neveste ocheșele,
Mânați, măi, hăi, hăi!

Și-a strâns fine
Și vecine,
Și toți finii și vecinii,
Și vreo trei babe bătrâne,
Care știu rândul la pâine,
Și pe câmp i-a dus,
Și pe toți i-a pus,
La lucrul pământului,
In răcoarea vântului.
Mânați copii, hăi hăi!

Ei cu stînga apucà
Și cu dreapta sîcerà,
Și prin lan înaintà,
De păreà că înotà,
Alții 'n urma lor legà,
Snopuri nalte adunà,
Și clăi mândre ridicà,
Ce la soare se uscà,
Mânați, măi, hăi, hăi!

Apoi carele 'ncărcà,
Și pe toate le cîrà,
Și girezi nalte durà
In capul pământului
In steriția vântului.
Apoi aria-și făceà
Și din grajd mai aduceà
Zece iepe
Tot sirepe.
Și de par că le legà,
Și pe toate le mânà

www.dacoromanica.ro

Imprejurul parului,
De-asupra fățarului
Mânați, măi, hăi, hăi!

Iepele mereu fugeà,
Funia se tot strângeà,
De par iute ajungeà!
Și grâul se treerà,
Și flăcăii-l vânturà,
Dimerlia scuturà,
Hai abale încărcà
Și la moară le plecà,
Mânați, copii, hăi, hăi!

Iară hoața cea de moară,
Când văzù atâtea care
Incărcate cu povară,
Puse coada pe spinare
Și plecă în fuga mare
La cea luncă de scăpare.
Lunca mare,
Frunză n'are;
Lunca mică,
Frunza-i pică.
Iar morarul, meșter bun,
Zăreà moara prin cătun,
Și-și lua cojoc mițos
Și mi-l îmbrăcà pe dos.
Și-și luă ciocanu'n brâu,
Și mai luă și un frâu.
Apoi iute alergà,
Moara cu frân o legà
Ș'o apucà de călcâiu
De-o punea pe căpătâiu
Și-i da cu ciocanu'n șele,
De-o așezà pe măsele.
Mânați, măi, hăi, hăi!

El o luà de lăptoc
Ș'o dà iar în vad, la loc.
Și turnà deasupra'n coș
Grâu mărunțel de cel roș
Grâul s'așezà pe vatră
Și din coș căderà sub piatră,
De sub piatră în covată
Curgeà făină curată,
Mânați, copii, hăi, hai!

Troian mult se bucurà
Zeciuială morii dà,
Pe morar îl dăruià,
Apoi călare suià
Și voios se înturnà
Cu flăcăii ce mânà.
Iar boii se opinteà
Și roțile scârțâià,
Mânați, măi, hăi, hai!

Iată mândra jupâneasă,
Dochiana cea frumoasă,
C'auzeà tocmai din casă
Chiotul flăcăilor,
Scârțâitul carelor;
Și 'n cămară că mergeà,
Și din cui își alegeà
Sită mare și cam deasă,
Tot cu pânza de mătasă.
Suflecà ea mâneci albe,
Ș'arăta brațele dalbe,
Și cerneà, mări cerneà,

www.dacoromanica.ro

Ninsoarea se așterneà.
Pe sus tobele bătecà,
Negurile jos cădeà. [2]
Mânați, măi, hăi, hăi!

Apoi mama plămădeà
Și-o lăsa până dospeà;
Apoi colaci învârteà,
Pe lopată mi-i culcà,
Și 'n cuptor îi aruncà!
Apoi iară cu lopată
Rumeni îi scoteà și gata.
Atunci ea 'mpărțeà vr'o cinci
La flăcăii cei voinici.
Și 'mpărțeà trei colăcei
La copiii mititei.
Iară mândrului bărbat
Ii dedeà un sărutat!
Mânați, măi, hăi, hăi!

Cum a dat Dumnezeu, an
Holde mândre lui Troian,
Astfel să dea și la voi,
Ca s'avem parte și noi.
Să vă fie casa, casă,
Să vă fie masa, masă!
Tot cu mesele întinse
Și cu fețele aprinse,
Tot cu casele grijite,
Cu buni oaspeți locuite.
Și la anul să trăiți,
Să vă găsim înfloriți
Ca merii,
Ca perii
In mijlocul verii.
Mânați, măi, hăi, hăi!

De urat, am mai urà,
Dar ne-i că vom înserà
Pe la curtea dumneavoastră,
Departe de casa noastră,
Dumneavoastră aveți parte
De curți nalte, lùminate,
Văruite, șindrilite,
Și cu ferești stecluite.
Noi avem bordee mici,
Bune de plugari voinici,
Văltucite și lipite
Și cu stuh acoperite.
Dar câte paie 's la noi,
Atâți bani fie la voi!
De urat am mai urà,
Dar ne-i că vom înserà
Și avem a trece 'n cale
O dumbravă rea din vale,
Unde sunt fete nebune,
Ce asvârlă cu alune
Și se leagă de feciori,
Ca albinele de flori,
Și le 'ncurc cărările
Tot cu desmierdările !..

NOTE

Cea mai însemnata calendă la Romani erà calenda anului nou, când se felicitau și se dăruiau cu prezenturi, și când

www.dacoromanica.ro

erà obiceiul de a se cântà pe la case. De acolo se trage colinda noastră, adică urarea de anul nou, şi de Crăciun. Colindătorii merg pe la case, se opresc sub ferestre şi încep a zice urarea numită *pluguşorul*, împreunându-şi cuvintele cu sunet de clopoţei, sau de fiere de plug, sau de un instrument ce-i zic *bou* şi care consistă într'o sită de piele petrecută cu un fir gros de păr de cal. Tragerea firului prin pielea sitei produce un raget surd ca de bou depărtat.

[1] *Bădica Troian.* — Troian în loc de Traian. Valul lui Traian ce trece ţările române este numit Troianul. Asemenea şi ruinele podului de pe Dunăre, lângă Turnul Severinului, se numeşte podul lui Troian.

[2] *Işi umpleà cu apă mâna.*— In orice întreprindere fac, fie un drum, fie o speculaţie, fie o căsătorie, fie un războiu, Românii găsesc de bun augur dacă le iese înainte cineva cu un vas plin de apă sau de vin Ei zic atunci cu mulţumire: *Mi-a eşit cu plin*, în plin *să-mi meargă*. De aceea negreşit Troian îşi umple mâna cu apă, când are a se apucà de cules holdele.

Asemenea când iese Crai-nou pe cer, Românii îi închină cofiţe pline cu apă sau cu vin şi dupa ce-i adresează rugamintele lor varsa cofiţele peste cap.

[3] *Pe sus tobele bătea,*
Negurile jos cădea.

Aceste două versuri compun una din cimiliturile obicinuite la şezători.

Când flăcăii şi fetele se adun noaptea la claci sau la şezători, îşi petrec timpul cu tot soiul de joace; unii spun poveşti, alţii propun frânturi de limbă sau cimiliturі, carele nasc hohote de răsună casa. Iată câteva din aceste fraze, numite frânturi de limba, şi care trebue zise iute şi de multe ori

1 Hârb frânt,
Hrib fript.

2 Capra calcă 'n piatră,
Piatra crapă 'n patru,
Crape capul caprei 'n patru,
Cum crapă piatra 'n patru.

3 Veniră aseară oaspeţii la noi

www.dacoromanica.ro

Legară caii de coame, de coade, de cuiele podului, etc.

Iată şi câteva cilimituri :

1 Două merg, două stau, Două duşmănie şi-au — *soarele* şi *luna* / *focul* şi *apa*

2 Pe cea vale nourată
Vine o fiară 'ncornorată,
De meşteri straini lucrată.
Suflet n'are, suflet duce,
De pământ nu se atinge. — *corabia*

3 Roş e, măr nu e,
Fături sunt, plăcintă nu-i. — *ceapa*

4 Limbă dulce sau amară
Grăiesce la răsărit şi s'aude la apus — *scrisoarea*

5 Am două pietre nestimate
Incotro le-arunc, acolo se duc — *ochii*

6 Dai de piatră nu se strică,
Dai în apă se despică. — *hârtia*

7 Cimilică mititică
Nici de Vodă nu i-e frica. — *scânteia*

8 Pe cea gură de vale
Vine-o mătăhală mare,
Cu 5 capete, 4 suflete şi 100 degete. — *mortul dus pe năsălie de patru ciocli*

9 Oastea unui crai
Intr'un vârf de pai.

etc. etc. etc. etc. etc.

Jocurile copiilor Români sunt foarte diverse; ele se numesc : de-a *mijoarca*, de-a *brăzdiţa*,, de-a *puia-gaia*, de-a *bastonul*, de-a *halea-malea*, de-a *sita cumetrei*, de-a *boul*, de-a *bălanea*, de-a *dracul*, de-a *baba-oarba*, de-a *ţencuşa*, dea-a *ineluş-învârtecuş*. Ei se mai joacă şi în *dupi*, în *ţarc*, cu *mingea* sau cu *zmeii*.

www.dacoromanica.ro

VIII

FLORILE DALBE

Sculaţi, sculaţi, boeri mari,
Florile dalbe,
Sculaţi voi, Români plugari,
Florile dalbe,
Că vă vin colindători,
Florile dalbe,
Noaptea pe la cântători, [1]
Florile dalbe
Şi v'aduc un Dumnezeu,
Florile dalbe,
Să vă mântuie de rău,
Florile dalbe,
Un Dumnezeu-nou născut,
Florile dalbe,
Cu flori de crin învăscut,
Florile dalbe.
Dumnezeu adevărat,
Florile dalbe,
Soare 'n raze luminat,
Florile dalbe,
Sculaţi, sculaţi, boeri mari,
Florile dalbe,
Sculaţi voi, Români plugari,
Florile dalbe,
Că pe cer s'a arătat,
Florile dalbe,
Un luceafăr de 'mpărat,
Florile dalbe,
Stea comată strălucită,
Florile dalbe,
Pentru fericiri menită,
Florile dalbe,
Iată lumea că 'nfloreşte,
Florile dalbe,
Pământul că 'ntinereşte,
Florile dalbe,
Cânt prin luncă turturele,
Florile dalbe,
La fereastră rândunele,
Florile dalbe,
Şi'un porumb frumos, leit,
Florile dalbe,
De spre apus a venit,
Florile dalbe,
Floare dalbă a adus,
Florile dalbe,
Şi la căpătâiu s'au pus,
Florile dalbe.
El vă zice să trăiţi,
Florile dalbe,
Intru mulţi ani fericiţi
Florile dalbe
Şi ca pomii să 'nfloriţi
Florile dalbe
Şi ca ei să 'mbătrâniţi,
Florile dalbe.

NOTE

Colinda Florile dalbe, se cântă în ajunul Crăciunului, pe sub ferestrele caselor, de către flăcăi şi băeţi ce poartă o ico-

www.dacoromanica.ro

niţă reprezentând naşterea lui Hristos. Tot atunci ei umblă şi cu *steaua*, o stea mare de hârtie poleită şi luminată pe dinăuntru.

[1] *Noaptea pe la cântători.* — Românii împart ziua şi noaptea următorul chip:

ZIUA

Răsărirea, (soare răsare).
Prânzişorul, când e soarele de trei suliţi.
Prânzul când stă soarele în cruce, la amiazi.
Chindia când e timp de toacă şi apusul.

Iar noaptea se împarte în *amurgul*, în a treia *strajă*, pe la culcate.

La cântători când cântă cocoşii în miez de noapte.
La mânecate,
In zori, când ce îngână ziua cu noaptea, sau se mişcă de zi.

IX

HORA UNIREI

Hai să dăm mână cu mână
Cei cu inimă română,
Să 'nvârtim hora frăţiei,
Pe pământul României

Iarba rea din holde piară!
Piară duşmanii din ţară,
Intre noi să nu mai fie
De cât flori şi veselie!

Măi muntene, măi vecine!
Vino să te prinzi cu mine
Şi la viaţă cu unire
Şi la moarte cu 'nfrăţire.

Unde-i unul nu-i putere,
La nevoi şi la durere,
Unde's doi, puterea creşte,
Şi duşmanul nu sporeşte!

Amândoi suntem de-o mamă,
De-o făptură şi d'-o samă,
Ca doi brazi într'o tulpină,
Ca doi ochi într'o lumină.

Amândoi avem un nume,
Amândoi o soartă'n lume.
Eu ţi's frate, tu-mi eşti frate,
In noi doi un suflet bate

www.dacoromanica.ro

Vin' la Milcov cu grăbire,
Să-l secăm dintr'o sorbire,
Ca s'i treacă drumul mare
Peste-a noastre vechi hotare,
Şi să vază sfântul soare
Intr'o zi de sărbătoare
Hora noastră cea frăţească,
Pe câmpia Românească!

NOTE

Am crezut de cuviinţă a pune hora unirii între cântecele poporale, fiindcă e cântata în toate unghiurile pamântului românesc şi a ajuns a fi chiar Marseileza unirii Românilor.

X

HORA DELA MIRCEŞTI

— Leleo, ce tot zăboveşti
Prin lunca de la Mircesti?
Leliţă, leliţă!
Că e lunca numai floare
Şi de minţi fermecătoare
Leliţă, leliţă.
Ori ţi-ai perdut cărăruşa
Prin vale pe la Brânduşa?
Leliţă, leliţă.
Ori ţi-ai frânt vre un picior
In desiş, la Perişor?
Leliţă, leliţă.
— Ba, c'am fost, măi frăţioare,
In valea cu lăcrămioare,
Bădiţă, bădiţă,
S'ascult o privighetoare
Şi să-mi pun la sân o floare,
Bădiţă, bădiţă.
—Lângă vale, sus pe-un fag
Cântă-un gangurel cu drag,
Leliţă, leliţă,
Nu cum-va l-ai ascultat
Şi el mintea ţi-au furat,
Leliţă, leliţă?
— Ba, c'am fost, măi frăţioare,
La Fantul cu trestioare,
Bădiţă, bădiţă.
Ş'am rupt trestie din el,
Să alung cel gângurel,
Bădiţă, bădiţă,
— In cea baltă de la Fant
Este-un şarpe cam berbant,
Leliţă, leliţă,
Nu cumva tu l-ai călcat
Şi de pulpă te-au muşcat
Leliţă, leliţă,

www.dacoromanica.ro

— Ba, c'am fost în aluniș,
De-am rupt vargă din desiș
Bădiță, bădiță,
Și cu ea m'am apărat
De cel șarpe blestemat,
Bădiță, bădiță.
— Prin desiș cu frunza verde
Unde urma nu se vede,
Leliță, leliță,
Șade-un mândru păunel.
Nu te-ai întâlnit cu el,
Leliță, leliță?
—Ba, bădiță, l-am zărit
Și pe loc i-am dăruit,
Bădiță, bădiță,
Vărguța și lăcrămioara,
Trestia și inimioara,
Bădiță, bădiță!

NOTE

Poiana Lăcrămioarelor, valea Brânduşii şi Perişorul sunt nume de poene din lunca dela Mircești, ce se întind pe malul Siretului. *Fantul* este o râpă sălbatică, plină de trestii multe, și umbrită de crengile unor plopi uriași ce se pleacă pe malurile lui.

XI

SURORILE

Frunză verde lăcrămioară,
Am avut o surioară
Iubitoare, cântătoare,
Născută la foc de soare.
Vai de mine! vai de ea!
Din copilăria mea
Ochi cu ochi n'am mai dat,
Timpul greu ne-au aspărat!
Dar de-a fi ori ce a fi
Noi surioare tot vom fi,
Că 'n noi dorul nu mai tace,
Sângele apă nu se face.
Două inimi surioare
Sunt ca razele-arzătoare,
Ce din soare vesel plec,
Și prin neguri dese trec,
Și 'n văsduh se rătăcesc,
Ș'apoi iar se întâlnesc;
Glas de soră, glas de frate
Trec hotare depărtate
Și s'adună, se'mpreună,
Ca două raze de lună.

NOTE

D-l G. Vegezzi-Ruscalla din Turin a scris o dizertare foarte interesantă asupra acestei poezii, într'o epistolă, adresată cavalerului C. Nigra, fostul ambasador italian în Paris, și intitulată *Italia e Romenia*.

www.dacoromanica.ro

CÂNTECE DIN BASARABIA

www.dacoromanica.ro

I

Frunză verde de ovăz,
Floricică de pe șes!
Te-am îndrăgit de pe mers,
Că ți-e mersul legănat,
La inimă m'a secat!
Floricică, floare-albastră,
Răsărită 'n calea noastră
Năltișoară, subțirea,
Tocmai de potrivă mea,
Cărăușii te-or călcà,
Te-or călcà și te-or stricà,
La inimă m'or secà!
Floricică, floricea,
Vino pe inima mea,
Lângă mine să 'nflorești,
De pas rău să te ferești,
Sufletul să-mi răcorești!

II

Frunză verde baraboi,
Ne-a făcut maica pe doi
Unul Miercuri, unul Joi,
Ș'a umplut lumea cu noi.
Ș'am avut o surioară,
Ce-a umplut lumea de
[parà!
Maica s'a luat prin țară,
Să ne strângă grămăjoară,
Să ne dee 'n Bălți la școală[1]
(Mai bine-am murì de
[boală!)
Muscălește să 'nvățăm
Și la oaste să intrăm!
Muscălește-oiu învățà
Când eu limba mi-oiu uità,
Când o crește grâu 'n tindă
Ș'o ajunge spicu 'n grindă,
Când o crește grâu 'n casă
Ș'o ajunge pâine 'n masă!

NOTE

Din cauza greutății relațiilor între Moldova și Basarabia, n'am putut să-mi procur alte cântece peste Prut, de cât aceste XVI bucăți, din care unele sunt numai fragmente. Sunt însă convins că s'ar puteà descoperì multe balade și doine minunate la Românii ce se află sub stăpânirea rusească, căci și-au păstrat foarte bine pân'acum datinele, limba și tipul strămoșesc.

[1] *Să ne dee 'n Bălți la școală.* — Bălțile sunt un oraș de pe malul Prutului, în Basarabia.

www.dacoromanica.ro

III

Zi şi noapte viscoleşte,
Nevastă, nevastă!
Dorul tău mă prăpădeşte,
Nevastă, nevastă!
Casa ta-i descoperită,
Mie-mi pare şindrilită,
Casa ta e deslipită,
Mie-mi pare poleită ;
Când mă uit la casa ta
Mi se rupe inima,
Când îţi zăresc umbletul
Rău îmi arde sufletul!

IV

Frunză verde de măslină,
Trecui Nistrul, apă lină.
Să vedem pâinea de-i bună
Ca şi 'n ţara mea străbună.
Fie dulce ca şi mierea
Mie-mi pare că-i ca fierea.

V

Frunză verde poamă coarnă,
Astă iarnă era iarnă
Şi ningeà şi viscoleà,
Bădiţa la noi venià.
Dar acu-i senin şi bine,
Şi bădiţa nu mai vine.
Ori de mine-i s'a urît,
Ori cazaci l-a omorît,
Arză-i focul la un loc
Cum arde pieptu-mi în foc!

VI

Floarè, floricea
Mai zi, puica mea,
Cum ziceai aseară
Pe din jos de moară.
Cum ziceai, ziceai,
Inima-mi rupeai,
Mai zi înc'odată
Şi mi-o rupe toată!

www.dacoromanica.ro

VII

Cine vede și pricepe
Dragostea de unde 'ncepe?
Cine vede și cunoaște
Dragostea de unde naște?
Dela gâtul cu mărgele,
Dela buze rumenele,
Dela graiu cu drăgănele,
Dela țâțe bourele.

VIII

Când eram la mama fată
Purtam rochii de bucată,
Dar de când m'am măritat
C'un muscal din cela sat
Nici n'am fustă de purtat,
Nici papuci de încălțat!
Inima mi-e cu lăcată.
Când aș descuià odată,
Ar cunoaște lumea toată
Cât amar și cât venin
Bea inima la străin.

IX

Frunză verde de hămeiu.
Ce gândești de nu mă iei?
Judecată poate vrei?
Hai la popa din Orheiu [1]
„Protopoape luminate.
Judecă și fă dreptate.
—Judecata ți-e făcută
Ia-ți vădana și fă nuntă.
— Ba, vădana n'oiu luà
Chiar de mă vei blestemà
Ș'oiu luà o fată mare
De peste cele hotare,
C'acolo sunt Moldovence
Și mai colo sunt Muntence,
Cu viers dulce femeesc
Și cu suflet românesc".

NOTE

[1] *Hai la popa din Orheiu.*— Ținutul Orheiului erà unul din cele mai tari pe timpul Domnilor vechi. Orheienii aveau veste de vitejie, pe când Moldova se găseà în lupte necurmate cu puterile vecine.

X

Frunză verde de pelin,
Tu străină, eu străin,
Amândoi ne potrivim.
Hai la codru să trăim.
Haide 'n codrii Băcului,
Pe marginea Prutului,

www.dacoromanica.ro

Să ne facem bordeieș
Cu ușorii de cireș,
Și cu patu de măcieș
Când óm vrea ca să dormim
In departe s'auzim
Buciumele păstorești
Din câmpii Moldovenești.

NOTE

[1] *Haide 'n codrii Bâcului.*— Codri mari ce se găsesc po drumul dela Sculeni la Chișinău, capitala Basarabiei.

XI

Ionel din Chișinău,
Drag îmi e numele tău!
De-i trăi să fii al meu,
De-i muri să te 'ngrop eu,
Să te 'ngrop la capul meu,
Ca să te visez mereu,
Să dorm pe mormântul tău,
Până ce-a vrea Dumnezeu
Ca s'ă mă sfârșesc și eu.

XII

Ah! amar și vai de viață!
Nici o dragă dimineață
Să nu vărs lacrime pe față,
Nici o dragă de cu seară
Lumea să nu-mi fie-amară!
Mare-i lumea, eu nu'ncap,
Și mă mir ce rău le fac?
Nici averea nu le iau,
Nici iubirea nu le vreau,
Ci tot plâng, jelesc mereu
La mormânt, la soțul meu.
Pe mormântu-i iarba crește,
In mormânt el putrezește,
Inima mi se topește!

XIII

Frunză verde peliniță,
Pe cea verde moviliță
Se rotește-o păunită
Ș'un păun cu chica scurtă,
Ieși, bădiță, de-l ascultă.
„Ascultă-l-ar pustia,

www.dacoromanica.ro

Că mi-a luat soţia.
Ochii cu sprâncenele
Mâna cu inelele,
Gâtul cu mărgelele,
Gura cu mândrelele,
Şi mi-a luat zilele,
De-a umplut movilele".

XIV

Fă-mă, Doamne, ce mă-i face,
Sufletul să mi se 'mpace.
Fă-mă hulubaş de-argiut
Cu aripele de vânt,
Să mai zbor de pe pământ
Pân' la maica pe mormânt.
Şi să stau, să m'odihnesc,
Să plâng şi să mă jelesc
Şi de bune şi de rele
De aleanul vieţii mele!

XV

Frunză verde clocotici,
La tot plopul câte cinci,
Iar la plopul cel mai mare
Şade un voinic călare
Şi tot zice cu oftare:
„La fântâna cu cerdac
Este-un trandafir de leac.
Cum aş face să nu-l scap,
Să mi-l pun seara la cap.
Toată noaptea să-mi visez,
Mândruliţa ca să văd,
De gândeşte ea la mine,
Ori de umblă'n căi străine!"

XVI

Drag mi-a fost drumu'n-tracoace,
Şi n'am pentru cine-l face!
Puiculiţa ce-am iubit
Zice că m'am muscălit
Şi-mi vorbeşte duşmăneşte,
De pe mal când mă priveşte,
Şi'mi tot zice: Fugi departe,
Că de mine tu n'ai parte!
Când erai Român curat,
Sufletul meu ţi l-am dat,
Dar de când te-ai căzăcit,
Eşti ca dracul de urît.
Prutu-i mare şi nu pot
Pân' la ea să-l trec înnot.
Prutul vine ca un zmeu
Când sosesc pe malul său!

www.dacoromanica.ro

LEGENDE

www.dacoromanica.ro

Aceste câteva legende, având un caracter și fond poporan, credem că pot fi puse ca urmare la baladele «culese și întocmite» de V. Alexandri.

www.dacoromanica.ro

LEGENDA RÂNDUNICEI

Dedicată D-nei NYKA Gradișteanu

Rândunică, rândunea,
Ce baţi la fereastra mea?
Du te-ţi pune rochiţa,
Că te arde arşiţa.
Te sufiă vântoaele
Şi te udă ploaele.
Mergi în câmpul înverzit,
Că rochiţa a înflorit.
Şi o calcă turmele,
Şi o pasc oiţele.

Cântec poporal

I

Când se născù pe lume voioasa Rândunică,
Ea nu aveà făptură şi-aripi de păsărică,
Fiind al cununiei rod dulce, desmierdat,
Copilă drăgălaşă de mare împărat.
Dar fost-a o minune frumoasă, zâmbitoare,
Sosită printre oameni ca zâmbetul de soare,
O gingaşă comoară formată din senin,
Din raze, din parfumuri, din albul unui crin;
Şi maică-sa duioasă, privind-o, se temeà
Să nu dispară 'n aer, sub formă de ó stea.

O zână coborîtă din zodia cerească
Venì şì o descânte, s'o legene, s'o crească,
Să-i dè farmec dulce, podoabe, scumpe daruri,
S'o apere în viaţă de a zilelor amaruri.
Ea-i puse-o scăldătoare cu apă ne'ncepută,
De ploae ne-atinsă, de soare nevăzută,
Şi 'n apa încălzită cu lemn mirositor
O trestie, un fagur şi'o floare de bujor,
Menind, prin şoapte blânde, copila să devie
Năltuţă, mlădioasă ca trestia verzie,
La graiu ca mierea dulce, la chip fermecătoare
Şi ca bujorul mândru, de ochi atrăgătoare.

www.dacoromanica.ro

Apoi zâna-i aduse o dalbă de rochiţă,
Din raze vii ţesută, cu stele prin altiţă,
Şi-i zise: „De ţi-e gândul să ai parte de bine,
„Rochiţa niciodată să n'o scoţi de pe tine,
„Şi cât vei fi al lumii frumos, iubit odor,
„Să fugi în lumea 'ntreagă de-al luncii Zburător,
„Căci el ţinteşte ochii şi dorurile sale
„Pe oricare fiinţă cu forme virginale,
„Pe dălbele copile, a dragostei comori,
„Ce's jumătate fete şi jumătate flori,
„Pe zânele născute în atmosferă caldă,
„Ce sub văpaea lunii în lacuri lin se scaldă,
„Şi chiar pe luna plină de o lumină moale,
„Ce-atinge iarba verde cu albele ei poale".

II

Copila descântată de zâna ei cea bună
Creşteà într'o zi numai cât alta într'o lună,
Şi-a sale brăţişoare. şi-a sale mici picioare
Aveau, fiind în leagăn, mişcări de aripioare;
Iar când ieşi din cuibul în care înflorise,
Ca roza dintr'un mugur cu foile deschise,
Când umbra sa vioaie, plutind sub cer senin,
Puteà să se măsoare pe umbra unui crin,
Mult îi plăceà copilei s'alunge rândunele,
Ce lunecau prin aer şi o chemau la ele,
S'alerge pe sub bolta bătrânilor arini,
Cercând să prindă 'n iarbă a razelor lumini.
Sa fugă rătăcită de-alung. de-alung pe maluri,
Atrasă 'n cursul apei de-a râurilor valuri,
Şi'n cale-i să s'oprească, uimită, încântată
De dulcea armonie naturii deşteptată.

Atunci pe nesimţite un glas de Zburător
Îi tot fură auzul şoptindu-i plin de dor:

www.dacoromanica.ro

„Atât eşti de frumoasă la chip şi la făptură,
„Că nopţii dai lumină, şi iernii dai căldură,
„Şi orbilor din umbră dai ochi să te admire,
„Şi muţilor graiu dulce, să spue-a lor simţire.
„Ah! părul tău lung, negru ca aripa corbie,
„Cu-a lui întunecime ar face nopţi o mie,
„Şi chipul tău, ce fură chiar ochii de copile,
„Din alba lui splendoare ar face mii de zile!
„Ah! buzele-ţi rotunde, cu râs înveselite,
„Se par două cireşe în soare pârguite,
„Şi mijlocu-ţi de-albină, sub vălul tău de aur,
„Se leagănă prin aer precum un verde laur,
„Iar ochii tăi, luceferi cu tainice luciri,
„Răsfrâng toată văpaia cereştilor iubiri,
„Ce ai aprins în inimi când te-ai ivit pe lume,
„Tu, zână fără seamăn, minune fără nume"!

Copila, cu uimire, îl ascultă zâmbind...
Apoi, cătând în urmă-i, se depărtă fugind,
Lilie zburătoare, de fluturi alungată,
Care-i formau pe frunte o salbă 'naripată.

III

Visează luna 'n ceruri!.. sub visul cel de lună
Flori, ape, cuiburi, inimi viseză împreună.
Nici o mişcare 'n frunze, şi nici o adiere
Nu turbură în treacăt a nopţii dulci mistere.
Albina doarme-ascunsă în macul adormit,
Bâtlanul printre nuferi stă 'n labă neclintit,
Şi raza argintie din stele deslipită
Căzând, săgeată lungă, prin umbra tăinuită,
Se duce de aprinde văpăi tremurătoare
In albele şiraguri de rouă lucitoare.

Dar cine-acum, ca raza, în lumea nopţii zboară?
Ce umbră, cu sfială, prin arbori se strecoară

www.dacoromanica.ro

Şi merge drept la malul pârâului din vale,
Oprindu-se 'ngrijită ades în a sa cale?
Ea vine lângă apă, cu drag la ea priveşte
Şi, singură 'n răcoare, de bae se găteşte.
O! dalbă feerie! divină încântare!..
Rochiţa de pe umeri alunecă, dispare,
Şi lumii se arată minunea cea mai rară,
Albind ca faptul zilei în zi de primăvară!
Toţi ochii de luceferi, de pasări şi de flori,
Loviţi că de lumina rozatică din zori,
S'aprind de-o scânteere ce 'n inimă pătrunde...
Dar juna 'mpărăteasă în apă se ascunde,
Ferice, desmierdată de unda răcoroasă,
Ea 'noată cu-o mişcare alene, voluptoasă,
Lăsând ca să albească prin valul de cristal
Frumoasa rotunzime a sânu-i virginal,
Şi earba de pe maluri se pleacă s'o privească,
Şi trestia se 'ndoae, voind ca s'o oprească,
Şi apa 'n vălurele de aur se 'nereţeşte,
Şi nuferii se mişcă, bâtlanul se trezeşte,
Pădurea cântă imnuri, şi luna amoroasă
Revarsă pe copilă o mantie-argintoasă.

Acum pe lângă trestii ea lunecă uşor
Şi, vrând la mal să iasă, pătrunsă de-un fior,
Pe sânul ei ud încă, ca părul îşi adună,
Se oglindeşte 'n apă, se oglindeşte 'n lună,
Şi umbra-i diafană cu formele-i rotunde
În linii îngânare se clatină pe unde.

IV

Cocoşu 'n depărtare intonă o fanfară!
Copila cu grăbire din valuri iese-afară.
Ah! unde-i e rochiţa şi unde-al ei noroc!..
Ea vede Zburătorul cu ochii mari de foc,

www.dacoromanica.ro

Ce vine ş'o cuprinde cu braţele 'ntr'o clipă;
Dar grabnic se aude un freamăt de aripă
Şi dalba 'mpărătească, din braţe-i dispărând,
Se schimbă 'n Rândunică şi fuge 'n cer sburând!

Atunci ş'a ei rochiţă 'nălţându-se în vânt
Topitu-s'au în ploaie de raze pe pământ
Şi până 'n faptul zilei crescut-au flori din ele
Odoare-a primăverei: *Rochiţi de Rândunele!..*

Mircești, 1874.

LEGENDA CIOCARLIEI

„Lie, Lie,
„Ciocârlie,
„Sbori în soare
„Cântătoare
„Şi cevină
„Din lumină
„Pre pământ
„Cu dulce cânt"

(Poporal

I

De când erau ca iarba anticii codri deşi,
Şi mici ca muşunoaie Carpaţii urieşi,
Şi văile profunde şi latele vălcele
Ca pe o apă lină uşoare vălurele;
De când în lume lupii erau păstori de oi,
Şi urşii cu cimpoaie mânau cirezi de boi;
De când purtă 'n cosiţe Ileana Cosinzană
O floare cântătoare, o floare n'isdrăvană,
N'au fost copilă 'n viaţă mai dulce, mai aleasă
De cât frumoasa Lia, fecioară 'mpărătească!

Născută 'n faptul zilei cu faţa 'n Răsărit,
Luceferii, văzând-o, mai viu au strălucit
Ferice de a atinge cu-o rază argintie,

www.dacoromanica.ro

Cu ultima lor rază așa minune vie.
Și astfel, de lumina cerească desmierdată,
Ea, răsărind ca floare, au înflorit ca fată;
S'acum e fala lumii, a minții încântare,
A inimilor farmec, a ochilor mirare.
Tot omul care-o vede, răpit, uimit simțește
Că par' că se renaște. că inima lui crește,
Că trece lin din earnă în dulce primăvară,
Că mii de paseri cântă în sânu-i și pe-afară.

Ea are-o față albă de flori de lăcrămioare,
Și ochi cerești, albaștri ca floarea de cicoare,
S'un păr ce strălucește pe fruntea sa bălaie
Căzând, fuior de aur, dealung până 'n călcae,
Incât pe câmpul verde când trece zâmbitoare
Se pare c'o urmează prin aer fulgi de soare,
Ea poartă haine scumpe, ușoare, descântate,
Din fire de pănjen țesute și lucrate,
Prin care tainic saltă luciri de forme albe,
Comori atrăgătoare ca 'n visurile dalbe,
Precum acele slabe văpăi tremurătoare
Prin frunze respândite de luna gânditoare.
Aprinșii ochi ai nopții în juru-i scânteiază,
Formând cununi de raze pe fruntea-i ce visează.
Și lunecă pe sânu-i, raiu alb de fericiri,
Voind ca să pătrundă prin ițele subțiri.
Seninul dulce al zilei, râvnind acea minune,
Din soarele-resare și pân' la soare-apune,
Se 'ntinde pe deasupră-i cu bolta lui rotundă,
Voind să-i fac'un templu în care s'o ascundă,
Și-i zice: „Insuși cerul spre tine se înclină...
„Frumusețea-i o coroană pe frunte de regină"!

II

Și mers-au vestea 'n lume, trecând din gură 'n gură,
Că Lia fură ochii și mințile le fură;

www.dacoromanica.ro

Şi dus-o-au pe aripi în locuri depărtate
Cucoarele'n triunghiuri prin aer înşirate,
Şi spus-au vântul ager; în veci neodihnit.
Că nu-i copilă alta mai dulce de iubit.

In grabă alergat-au din toate-a lumii zări,
De peste munţi, din funduri, de peste nouă mări.
Cei mai viteji şi mândri feciori de împăraţi,
Vrăjiţi de-a fi pe viaţă de Lia fermecaţi.
Venit-au Roşul, craiul înaltelor lungi plaiuri,
Şi albul ce domneşte pe două-zeci de raiuri,
Şi Péneş împăratul, arcaş cu ochiul ţinteş,
Ce are 'n tolbă fulgeri şi 'n grajd pe calul Vinteş;
Şi alţii. mulţi ca frunza, mânaţi de-a lor iubire
Cu Lia drăgălaşă să cate împetire.
Dar nici îşi pleacă ochii la ei, frumoasa fată,
Cum nu se uită crinul la iarba cea uscată,
Ci veşnic ea priveşte cu drag la mândrul soare
Şi, tot privind lumina din faţa-i arzătoare,
Cu lacrimi i se umple albastrii ochi frumoşi.
Ei plâng!,.. de ce plâng însă luceferii duioşi?
De mult privit în soare, sau de o jale ascunsă,
De-o gingaşă dorinţă, de-o taină nepătrunsă?

Ah! taina ei n'o ştie nici Zâna ce o iubeşte;
N'o ştie căpătâiul pe care odihneşte,
Nici apa ce oglindă obrazu-i la trezie,
Nici cerul, nici pământul!... dar umbra sa o ştie!

Ades copila, pradă gândirii ce-o răpeşte,
Se scaldă în lumină, cu soarele grăieşte,
Şi zice: „Tu al lumei monarc strălucitor!
„O! splendidă comoară de viaţă şi amor!
„Tu, ochiu deschis în ceruri să vad'a mea simţire!
„Tu, singura-mi dorinţă, tu dulcele meu mire!
„Plecă-voiu, ah! plecă-voiu, luând urmele tale,

www.dacoromanica.ro

„Să te 'ntâlnesc ferice, să te culeg în cale,
„Să fii al meu și numai al meu, o! mândre soare,
„Să nu mai plâng de moarte, când tu săruți o floare,
„Căci te urăsc atunce... cu dragoste și dor
„Și simt că de acea ură duioasă am să mor!“
Ea zice și se vede de raze inundată.

Iar umbra ei suspină, în urmă-i tupilată:
„Ah! draga mea stăpână! Ferească Domnul Sfântul
„De a-ți ascultà îndemnul, de a-ți împlini cuvântul,
„Căci vai de acel ce-apucă pe-a soarelui cărare!
„El intră 'n cale lungă ce capăt nu mai are
„Și unde începutul se leagă cu sfârșitul,
„Și unde 'și perde mintea și pașii, rătăcitul.
„Ah! Lia, te gândește că soarele-i cu dar
„De viață și de moarte, că 'i dulce și amar!
„El dă junie lumei, iubire, fericire,
„La plante, cuiburi, inimi, el dă însuflețire,
„Dar raza-i ce învie e rază și de foc!
„Ce arde crinul fraged și tristul siminoc.
„Și râurile soarbe, și paseri săgetează
„Și umbra o înghite când zioa e ameață“.
„Ah! fie ori cum fie!“ respunde 'n grabă Lia.
„Durerea fie-mi partea sau fie-mi bucuria.
„De-oiu ști că 'n a mea cale voiu face tot-deauna
„Din șapte nepți o noapte, din șapte zile una,
„M'oiu duce mult departe c'un repede avânt,
„Departe unde cerul se lasă pe pământ,
„Pe unde munții falnici apar ca nourelé,
„Pe unde stau de vorbă în umbre flori cu stele.
„M'oiu duce, duce, duce pân' mi-oiu găsi ursitul
„S'oiu sta gură la gură cu soarele iubitul,
„Căci vreau să-i privesc fața ca să 'mi alin durerea,
„Să sorb a lui cuvinte din buze-i dulci ca mierea!“
—„Amar de tine, Lie! o! Lie-amar de mine!
„Dar fie! unde-i merge, și eu mă duc cu tine“.

www.dacoromanica.ro

III

In răvărsatul zilei, când nasc a vieții șoapte
Și lin se desvelește seninul cer din noapte,
Pe când lumina-i sură, plăpândă, răcoroasă
Și somnul își destinde aripa somnoroasă,
Frumoasa Lia pleacă pe Graur, calu-i șarg,
Ce zice că pământul nu e destul de larg,
Și zboară fără spațiu, luându-și iute zborul
Ca vântul și ca gândul, ca spaima și ca dorul.
El fuge pe sub soare, el fuge pe sub lună
Și piere într'un fulger cum piere vestea bună ;
Și trece pe sub nor, și trece pe sub stea
Clipiș, cum se strecoară prin oameni vestea rea !
Se duce calul Graur spre codrii de stejari,
In care greu se luptă balaurii cei mari
Cu pajuri născrăvane născute 'n ceea lume ;
Prin locuri unde șerpii brilianturi fac din spume,
Și zmeii fac palaturi de-argint cu turnuri dese
Ca 'n ele să ascundă frumoase 'mpărătese.
El trece prin poiene cu tufe aurite,
In care se alungă șopârle smălțuite
Și blânde păsărele ce cântă 'n cuibul cald
Având rubine pliscuri și ochii de smarald.
Acolo vântul serii prin frunze-alene zboară
Lovind încet de umbră aripa lui ușoară,
Și iarba, chemând boarea din zori ca s'o desmierde
Se mișcă 'n .vălurele precum o apă verde.
El trece peste râuri ce curg necontenit
Ca zilele senine a celui fericit,
Și apa 'ndeamnă fata pe maluri să se culce,
In ea să se oglinde, s'o facă și mai dulce.
Zadarnic! ea 'nainte, 'nainte mereu pasă
Ca omul cu grăbire mânat de dor de casă,
Și de trei ori trei zile și nopți de trei ori trei

www.dacoromanica.ro

Ea lasă sonnul dulce să piară 'n urma ei.
Şi astfel tot pe cale, cu ochii ţintă 'n soare,
Cu coamele-i lucioase în vânt fâlfăitoare.
Ea pare şi dispare, răpită de cal-Graur,
Precum un vis ferice într'un vârtej de aur.
Dar după multă trudă şi mult amar de cale
Odată cu amurgul ajunge într'o vale,
O vale înverzită ce se uneşte 'n zare
Cu-albastra, sgomotoasa, clocotitoarea mare.
Acolo calul Graur îşi încetează zborul
Ne mai având pământuri să bată cu piciorul.
Iar Lia se coboară cu grabă de pe cal
Şi merge de se pune pe al mării verde mal,
Privind cu dor la raiul din fundul depărtat
Pe care se ridică al soarelui palat.

—„Pe unde-ţi merge gândul, stăpâna mea iubită"?
O 'ntreabă glasul umbrei de cale obosită.
—„Ah! dragă surioară! duioasa Lia zice,
„Zăreşti în depărtare cea insulă ferice
„Plutind sub cer albastru pe-a mării albăstrime"?
„Vezi tu colo, în zare, colo pe-o înălţime
„Acel palat de aur, cel cuib de străluciri
„Cu poarta de rubinuri şi stâlpii de safiri?
„Acolo împărăteşte frumos ursitul meu,
„Acolo-mi sboară gândul, acolo eu mă vreau!
„Dar cum să fac, vai mie!.. ah! calul meu nu poate
„Să calce şi pământul, şi mările să 'noate!"
—„Stăpână! zise Graur, ce nu pot eu pe lume
„O poate al meu frate născut pe-a mării spume."
Cum zice, cum nechează...
Din marea cea profundă
O volvură se 'nalţă, şi iese un cal în undă,
Cu ierburi şi mărgeanuri având coama 'mpletită,
Şi solzi de-argint pe spate, şi palmă sub copită.
Zărind-l Lia, vesel de cale se găteşte,

www.dacoromanica.ro

Dar când e ca să plece și când se despărțește
De Graur, ea-l sărută, pe coardă-l mai desmeardă,
Și-l cheamă drag pe nume și plânge c'a să-l peardă.
Apoi se întoarce iute la mal, și iute sare
Pe noul cal ce-o poartă ușor pe-a lui spinare.
Și umbra ei rămâne pe mal înstreinată,
Și Graur se afundă în zarea nourată.

IV

Prin valuri spumegoase ce 'n juru-i se alină
Cântând o melodie simfonică, marină.
Ajunge Lia grabnic la insula dorită,
A cărei iarbă vie cu raze-i aîtoită.
Copila 'n haine mândre de fiu împărătesc
S'afundă în lumină, dar chipu-i îngeresc,
Dar mersu-i plin de farmec, cu pas legănător,
O spun mai mult că-i fată decât că e fecior.
Ea intră în palatul acel de feerie
Cu inima 'n bătaie de dulce bucurie,
Dorind ca să 'ntâlnească, temând de-a întâlni
Pe-acel care au vrăjit-o aicea de-a veni,
Și iată că zărește a lui bătrână mamă
Cu genele căzute pe ochi ca o naframă!

De când nu era încă pământul care este,
De când tot ce e 'n lume era numai poveste
Și raza de lumină și razele căldurei
Erau comori ascunse în haosul naturei,
A splendidului soare fericé născătoare
Trăește 'n luminoasă și magică splendoare,
Dar tristă și orbită de vecinica-i lucire
Acum ea nu mai poate pe soare să-l admire,
Și-i este scris de soartă atunci numaï să vadă,
Când fiul ei în cursă ar fi expus să cadă.

www.dacoromanica.ro

Sărmana 'ncet aude sunând pasuri străine,
Tresare şi întreabă: „Ce om, ce fiară, cine
„Au îndrăznit să vie aice, şi-a pătrunde
„In locuri necălcate de pas de om; pe unde
„Nici pasărea măiastră a treçe nu 'ndrăzneşte,
„Nîci doru 'n rătăcire perdut, nu se opreşte?"
Copila tremurândă s'apropie şi zice:
„Sunt om cu gânduri blânde venit din lume-aice".

„De eşti fecior, replică bătrâna îngrijită,
„Să-ţi fie viaţa floare şi urma înflorită,
„Şi 'n viaţă să ai parte de soacră iubitoare
„Şi de nevastă dulce, frumoasă, zâmbitoare;
„Iar dacă eşti tu fată, precum te-arată glasul,
„Pe urma ta uşoară întoarce-ţi iute pasul
„Şi pei din aste locuri ne-atinse şi curate,
„Domnite de-al meu soare, copil fără păcate!"

. . . . . .

Copila spăimântată cu dorul ei se ceartă,
Ar vrea, ar vrea să fugă, dar inima n'o iartă;
Când iată că s'aude în lunga depărtare
De cai veniud spre casă voioasa nechezare,
Şi iată că palatul se umple deodată
Cu zilnica lumină din lume adunată;
Căci soarele apune lăsând de-alung pe ceruri
Clipirile de stele ş'a umbrelor misteruri.
El vine şi apare atât de luminos
Că 'ntunecă vederea cu chipul său frumos.
„Bine-ai venit copile, de mult înstrăinat!"
Ii zice blânda mamă c'un dulce sărutat..
„Te bucură de oaspe venit de pre pământ,
„Un oaspe blând la suflet şi gingaş la cuvânt".

In juru-i mândrul soare se uită cu mirare...
El vede şi nu crede, îi pare că îi pare

www.dacoromanica.ro

Şi simte-un neastâmpăr în inima-i verginĕ.
Sub galeşa ochire á fetei ce suspină.
Apoi,, luând de mână pe Lia tremurândă:
„Ori cine-ai fi, el zice, fiinţă, tu, plăpândă!
„Durerea omenească în veci sĕ nu te-ajungă,
„Şi fie-ţi scurt necazul şi fericirea lungă!
„Pe flori de primăvară obrazu-ţi să se culce,
„Şi fie-ţi dulce viaţa şi moartea fie-ţi dulce!“
Copila îl ascultă perdută in estaz,
Cu zâmbetul pe buze, cu lacrimi pe obraz,
Şi zice: „Mândre soare! lăsat-am scumpa ţară
„Şi casa părintească în timp de primăvară
„Cu dor să viu la tine, dĕ-aproape să te-admir;
„Şi 'n calea mea grăit-am cu flori de trandafir,
„Cu râuri şi cu nouri, cu fluturi şi cu stele;
„Grăit-am şi cu vulturi, cu şoimi, cu rândunele,
„Cu tot ce puteă 'n lume de tine să-mi grăiască,
„Ş'acum îţĭ zic eu ţie în limba omenească:
„Minune mult iubită! Lumină de lumine!
„Ah! inima mă poartă să stau în veci cu tine!“

Şi soarele şi Lia, pereche de iubire,
In ochi aprinşi de doruri înneac'a lor privire,
Zâmbind unul la altul cu 'nduioşire multă.
Iar mama ce nu-i vede, dar care îi ascultă,
Grăind cu minteà, zice: „Să fiu oare 'nşelată?
„Acest străin să fie oare fecior, sau fată?
„El are glasul dulce, prea dulce, prea duios
„De când a dat cu ochii de fiul meu frumos!“
Apoi mai stând pe gânduri, adaoge 'n tristeţă:
„Ah! unde mi-e vedereà din dalba tinereţă!...
„Amar de cine are pe ochi un negru nor
„Când inima presimte!... E fată sau fecior?...
„La noapte voiu aşterne în patu-i albe flori;
„De-a fi bărbat, sub dânsul peri-vor până 'n zori;

www.dacoromanica.ro

„Iar de-a fi fată, ele, de sînul ei lipite,
„In faptul dimineței vor fi mai înflorite.
Bătrâna 'n neastîmpăr se duce șoväind
Condusă de-a ei cârjă prin noapte pipăind.

Atunci voiosul soare, simțind o nouă viață,
O ia pe Lía în brațe și o sărută în față
Și-i zice cu 'nfocare: „Iubita mea mireasă
„In lumea pământeană ai fost împărătească,
„De-acum, tot împreună gustând c rescul bine,
„Eu luminà-voiu cerul și tu, dragă, pe mine.“
Copila varsă lacrimi; inimită ea simțește
Că inima-i ferice în sânu-i se topește
Ca ziua cea de vară când razele se scurg
Topindu-se în umbra adâncă din amurg,
Și astfel drăgălașii de-a lor iubiri-au parte...
Iar când le spune noaptea că-i timp a se desparte,
Ca noaptea cea de vară ce repede dispare
Topindu-se 'n lumina lui Soarele-răsare.
Nici unul n'are gândul să facă începutul,
Să rupă lanțul tainic ce-i leagă cu sărutul!

V

A doua zi, pe timpul minunilor visate,
Când faptul dimineții la ușa nopții bate,
Bătrână mamă, trează de grija ce-o domină,
Simțește că e 'n lume o străniе lumină.
Ia merge cu grăbire la patul unde crede
C'au trebuit să doarmă streinul... și ea vede
(Căci dragostea de mamă o face acum să vadă),
Ea vede 'n așternutu-i flori vii ca într'o livadă.
„Ah! zice cu durere; nici una nu-i uscată!
„Nici una veștejită! Străinul oaspe-i fată!“
Apoi, în tulburarea-i de crudă presimțire,

www.dacoromanica.ro

Inalţă ochii în ceruri şi vede cu oţerire...
Ce vede?
Pe zenitul adânc, înflăcărat.
Măreţul soare plană! şi caru-i înhămat
Cu nouă cai de raze ce 'n spaţiu l'au răpit,
Cutreeră cerescul întins nemărginit.
Zbor caii lăsând râuri de foc în urma lor
Şi frâiele scăpate de-alung în aier zbor;
Iar soarele ferice, dând lumilor uitare,
Cu Lia legănată pe sânul lui apare,
Şi lumile cuprinse de flăcări arzătoare
Privesc în îngrozire alt soare lângă soare...
„Blestem!“ strigă bătrâna, „blestem pe capul tău,
„Tu care-mi răpeşti viaţa, răpind pe fiul meu!“
Şi mama cade moartă!

Ea cade! dar urgia,
Dar cruntul blestem sboară, se suie pân' la Lia,
Şi'a soarelui mireasă lovită, fulgerată,
Din ceruri cade 'n mare lucind ca o săgeată.

. . . . . .

Ah! mare i-a fost visul şi scurtă fericirea!
Iubirea i-a dat moartea, şi moartea nemurirea!
Iar sufletu-i ferice luat'a forma vie
De-o mică drăgălaşă, duioasă Ciocârlie
Ce vecinic către soare se 'nalţă 'n adoraro
Chemându-l, primăvara, cu dulcea ei cântare!

1875, Maiu.

LEGENDA LĂCRĂMIOAREI

I

In raiu nici o minune plăcută nu lipsea,
Văzduhul lin, răcoare, a crini amirosia

www.dacoromanica.ro

Căci albele potire în veci tot înflorite
Scoteau din a lor sânuri arome nesfârşite.

Lumina erà moale şi 'ndemnătoare şoptii.
Nici noaptea urmà zilei, nici ziua urmà noptii.

Prin arbori cântau păsări, prin aer sburau îngeri,
Şi nu găseà răsunet în el a lumii plângeri;

Căci scris erà pe ceruri, pe frunze şi pe unde:
„Nici umbră de durere aice nu pătrunde".

Pe maluri verzi, frumoase, de râuri limpezite
Stau sufletele blânde, iubinde, fericite,

Gustând în liniştire cerească veselie
Ce 'n fiecare clipă cuprinde-o vecinicie.

Dulce-adăpost de pace grădină 'ncântătoare...
Aveà orice minune, dar îi lipseà o floare.

II

Şi iată că soseşte un oaspe de pe lume,
Un suflet alb şi tânăr pe-un 'nor de dulci parfume

Iar sufletele toate îi es lui înainte,
Primindu-l cu zâmbire, cu gingaşe cuvinte,

Şi-i zic: „In raiul nostru bine-ai sosit, copile!
„Curând plecaşi din viaţă! Nu plângi a tale zile?"

„Nu, căci am dat o clipă de viaţă trecătoare
„Pe alta mai ferice şi 'n veci nepèritoare".

—„Şi nu-ţi e dor acuma de lumea pământească?"
— „Nu, căci mai mult îmi place întinderea cerească".

www.dacoromanica.ro

— „Cum? Nu lași nici o jale pe urma ta duioasă?“
„Ah! las o mamă scumpă, o mamă drăgostoasă,
„Și vecinic după dânsa voiu plânge cu durere!“

Zicând, copilul plânge lipsit de mângâere,
Și lacrimile-i calde se schimbă 'n Lăcrămioare,

De-atunci nu mai e lipsă în rai de nici o floare!

STROE PLOPAN

Baladă populară

Sus pe muchea dealului,
Merge 'n voiea calului
Un bujor de căpitan
Care poartă buzdugan.
El aruncă ochi de sus
Când spre valea din apus,
Când spre șesul înflorit
Despre mândrul răsărit,
Și tot cată ca să vadă
N'ar zări cumva o pradă
Ici în zare, colo 'n zare
Pe sub cer, în depărtare?
Ciocârlia sus cântă
Iar voinicul cuvântă:
„Căci nu am aripa ta,
„Ciocârlie nevăzută,
„Păsărică 'n cer pierdută!
„Căci nu am și sborul tău
„Să mă 'nalț în cer și eu
„Ca să văd din dos de zare
„De nu vin oarde Tătare

www.dacoromanica.ro

„Să răpească și să fure
„Fete mari cu ochi de mure,
„Și copii mărunți de ani,
„Copilași de cei bălani?“

Cum mergeà și cum grăià,
Iată, mări, că zăreà
Joș, de vale, pe sub deal,
Lângă apă, sus, pe mal,
Un foc mare strălucind,
Printre sălcii pâlpâind,
Și 'mprejurul focului
Trei Tătari stând locului
Și frigând un miel furat,
Intr'o furcă aninat.
Caii lor păștеau de-o parte
Iar la umbră, nu departe,
Se bocià o mândră fată,
De o salcie legată;
Se bocià biata copilă
De umpleà crângul de milă,
Dar păgânii o priveau,
Și privind-o crunt rîdeau
Și ziceau în limba lor:
„Mult plătesce ist odor,
„Căci e puică de bun soiu,
„Și-i ca trestia la boi,
„Și-i ca luna la obraz,
„Numai bună de-un viteaz.
„Ghiraì Hanul pentru ea
„Ne-a da sculе câte-om vreà,
„Și caftane de Sultani
„Și cincizeci de pungi de bani!“

Cât Plopan mi-i auzeà.
Calul iute-și repezeà:

www.dacoromanica.ro

„Bună ziua, măi Tătari,
„Prădători de fete mari!
„Spuneţi mie fără teamă,
„Fără teamă daţi-mi seamă:
„Ori vei roaba de schimbare,
„Ori ve-i roaba de vânzare?
„De-i pe schimb, eu mult v'oiu da,
„Căci cu zile v'oiu lăsa.
„De-i pe plată, eu sunt gata
„De la voi să cumpăr fata,
„Nu cu aur nici caftan
„Ci cu dări de buzdugan.“
Tătărimea iar rîdeà;
Din trei unul răspundeà:
„Auzit-aţi, auzit,
„Pe Românul indrăcit?
„Ci că-i prins de mare dor
„Ca să meargă plutitor,
„Când pe apă 'ntins la soare,
„Când sub apă curgătoare
„Până 'n Dunărea cea lată,
„Până 'n marea tulburată?“
Bine vorba nu sfârşià,
Vai de lume-amar de ea!
Buzduganul şe 'nvârteà,
Ca un vultur s'abătèa,
Pe păgâni îi şi turteà!

„Apoi mândrul căpitan
Care 'i zic Stroe Plopan,
La copilă se duceà
Şi cu drag aşa 'i grăià:
„Cine 'mparte, parte 'şi face
„Cum 'i-e dorul, cum îi place,
„La Tătari am împărţit

www.dacoromanica.ro

„Buzduganu-mi oţelit.
„Ţie, dragă fată mare,
„Iţi fac parte de scăpare,
„Iară partea ce 'mi fac mie
„Eşti tu, draga mea soţie".

Copiliţa ce zicea?
Ştiu că nu se mai bocoà.
Păru 'n faţă 'şi aduc à,
Cu voinicul se duceà.
Fie calea lor uşoară,
Cu foc lin la inimioară
Cum e scris, cum e menit,
Când e timpul de iubit.

LEGENDA CRINULUI

O rază răsleţită de soarele apus
Se 'ntârziese 'n cale-i făr' a privi pe sus
Şi nu ştià, sărmana, cum, unde să apuce,
Să scape de-ale nopţii faţarnice năluce.

In fuga-i, spăimântată, de arbori se loveà.
Lucirea-i scânteindă o clipă s' iveà
Pe câmpuri, văi şi dealuri, pe ape curgătoare
Şi se perdeà în umbră sclipind tremurătoare.

Se 'ntârziese! fapta-i erà de neiertat,
Căci soarele plecase pe frunte-i nourat;
Dar cum să nu 'ntârzie, când ea fu ocupată
Din zori să încălzească un mic mormânt de fată?

Mormântul erà umed ş'un glas de îngerel,
Slab, plângător, mult jalnic eş à gemând din el,

www.dacoromanica.ro

Zicând: „O! mamă, mamă, e frig, pieptul mă doare,
„Nu mă lăsà!.:." Şi raza uitase mândrul soare.

Acum ea rătăcise în sboru-i sfiicios
Pe-un camp întins sălbatic, pustiu şi nisipos,
In care, singurică, o frunză veştejită,
Veneà de vânt adusă din zarea înegrită.

Lumina, radioasa ca visul de noroc,
S'apropie de frunza oprit' acum pe loc,
Şi repede ca gandul în sînul ei pătrunde.
Se face ghem de aur, de noapte se ascunde.

De-odată, la căldura din oaspele ceresc,
Prin frunză trec fierbinte fiori ce-o înverzesc.
Ea prinde grai şi suflet, şi razei blânde zice:
„Tu, fulg de soare, noaptea, cum te găseşti aice ?"

„Ah! îi raspunde raza, rămas-am pe pământ,
„Lipită până 'n seară de-un mic duios mormânt,
„In care-o copiliţă, sub piatră nădusită,
„Suspină trist şi chiamă pe maica ei cernită".

—„O ştiu!.. eu făceam parte din pătura de flori
„Depusă pe-a ei raclă de scumpele-i surori.
„Sub lacrămile mamei uscatu-m'am în clipă
„Şi m'a adus aicea un vânt pe-a lui aripă.

„Vai! iată-ne amândouă pierdute în pustiu,
„Ca drăgălaşul înger ce zace în sicriu,
„Dar s'aşteptăm aicea voiosul fapt al zilei,
„Fiind însufleţite de sufletul copilei".

Şoptind în întuneric plăpânde-au adormit.
O rouă, mană sfântă, din ceruri le-a stropit,

www.dacoromanica.ro

Și 'n loc de-o frunză neagră și de o rază albă
A doua zi crescut-a un crin cu fruntea dalbă.

Așà se nasc pe lume minunile de flori.
In ele reînvie copiii zâmbitori;
Dar n'ame nu pricepe mai bine-a lor mistere
Ca inima de mamă, dorită și stinghere!,.

www.dacoromanica.ro

TABLA DE MATERII

www.dacoromanica.ro

TABLA DE MATERII

DOINE

	Pag.
I Doina	5
II Lunca ţipă, lunca zbiară.	6
III Urîtul.	7
IV Cânticul răzeşului	7
V Cânticul plugarului	8
VI Cânticul calugarului.	8
VII Nevasta tâlharului.	9
VIII Copila murind	9
IX Floricica	10
X Prutul	10
XI Bobii	11
XII Lena	13
XIII Sora contrabandierului	13
XIV Străinul	14
XV Copila	15
XVI Puica balaioara.	15
XVII Dorul	16
XVIII Dragostele.	16
XIX Cucul	17
XX Plângerea ţarii	17
XXI Călăreţul	18
XXII Fântâna cu doi brazi	19
XXIII Ciocoiul	19
XXIV Corbul	20
XXV Codrul.	20
XXVI Voinicul	20
XXVII Doina voinicească.	21
XXVIII Alta	21
XXIX Alta	22
XXX Alta	23
XXXI Alta	23
XXXII Alta	25
XXXIII Turturica	26
XXXIV Ciobanul	27
XXXV Alba dela munte.	28
XXXVI Spune mândro...	29
XXXVII Buruiana de lea	29
XXXVIII Cucul	31
XXXIX Alul	32
XL Tran afirul	32
XLI M rmantul	32
XLII Drum la deal şi drum la vale	33
XLIII Floricică 'n foi albastra.	33
XLIV Aoli a, da olica	33
XLV Fratele razuneţ.	34

www.dacoromanica.ro

	Pag.
XLVI Bolnavul	34
XLVII Despărţirea	35
XLVIII Sună pietricica 'n vale	35
XLIX Oltul	35
L Doina oltenească	36
LI Alta	37
LII Alta	37
LIII Alta	38
LIII (bis Alta	38
LIV Olteanul	39
LV Mehedinţeanul	39
LVI Catana	40
LVII Dorul de ţară	41
LVIII Impărate, Impărate	41
LIX Cucul	42
LX Altul	42
LXI Altul	43
LXII Dorul	43
LXIII Fata ardeleancă	43
LXIV Dusu-s'a badiţa dus	44
LXV Mândra Liţa	44
LXVI Iubirile	45
LXVII Hâtrul bătrân	45
LXVIII Fratele calugăr	46
LXIX Omul urît	47
LXX Nevasta	47
LXXI Nevasta bolnavă	48
LXXII Doina haiducească	49
LXXIII Alta	49
LXXIV Alta	49
LXXV Alta	50
LXXVI Haiducul rănit	51
LXXVII Voinicii Bucovii	51
LXXVIII Vrabiuţa	52
LXXIX Florea Şchiopan	52
LXXX Lelea viteaza	53

HORE

	Pag.
I Ileana	57
II Tiţa	58
III Moş bătrân	59
IV Frunză verde de aluna	59
V Frunză verde de piperiu	59
VI Frunza verde de capşune	60
VII Ungureanul	60
VIII Puişorul	61
IX Rândunica	61
X Ilenuţa dela Piatra	62
XI Hora ţiganeasca	62
XII Barbu	63
XIII Baba şi fata	63
XIV Leliţele	3
XV Baba şi moşneagu	64
XVI Fugi în şcolo vin, încoace	64
XVII Floarea din pârlaz	65
XVIII Busuiocul	65
XIX Ian sui leleo 'n cel mar dulce	65
XX Femeea temuta	66
XXI Sultana	66
XXII Leliţa dela munteni	66
XXIII Şapte fete	67
XXIV Stăncuţa	67
XXV Marioara	68
XXVI Domnica	68
XXVII Nevasta care iubeşte	68
XXVIII Omule, boule	69
XXIX Aoleo! Ce fuse asta?	69
XXX Nevasta harnică	70
XXXI Nevasta bătuta	70
XXXII Răzbunarea nevestei	71
XXXIII De cât rudă şi vecinul	71
XXXIV Dorule, odorule	72

www.dacoromanica.ro

	Pag.
XXXV Este bine, nu e bine	72
XXXVI Aolică, dodo, fa.	73
XXXVII Zis a badea	73
XXXVIII Arza-l focul de barbat	74
XXXIX Leliţico, draga mea	74
XL Insura ma'ş însura.	74
XLI Pe sub poale de pădure	76
XLII Fa leliţa rotiliţă.	76
XLIII Pentru mândra care-mi place.	77
XLIV Trecui valea	77
XLV Bade trandafir.	77
XLVI Mai badiţa, par sucit	78
XLVII Por ucitu-mi-a mândra	78
XLVIII Trandafir cu doua flori	78
XLIX Pasare galbenă 'n cioc	79
L Ravaş puică, ravaş dragra	79

SUPLIMENT

	Pag.
I Magdu	83
II Fratele razleţ	84
III Nani-Nani	85
IV Lado-Lado	86
V Uncropul	86
VI Cântecul orbului	87
VII Plugul	88
VIII Florile dalbe.	94
IX Hora unirii.	95
X Hora dela Mircești	96
XI Surorile	97
Cântece din Basarabia	101

LEGENDE

	Pag.
Legenda rândunicai	109
Legenda ciocârliei.	113
Legenda lăcramioarei	123
Stroe Plopan	125
Legenda crinului	128

FINE

www.dacoromanica.ro

www.dacoromanica.ro